

Taalverslag Academiejaar 2015-2016

INHOUD

1. Voorwoord.....	1
2. Doelstellingen en resultaten.....	6
3. Anderstalig initieel onderwijsaanbod.....	9
3.1. Aard van de expliciet gemotiveerde beslissingen.....	9
3.2. Anderstalig initieel aanbod op niveau van de Vlaamse Gemeenschap.....	10
3.3. Overzicht anderstalig aanbod 2012-2013 – 2017-2018.....	12
4. aanbieden van anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.....	13
4.1. Context.....	13
4.2. Aanvragen oktober 2014 organisatie anderstalige bachelor- of masteropleiding.....	15
4.2.1. aanvragen.....	15
4.2.2. overzicht van de aanvragen.....	15
4.3. Overzicht aantal aanvragen maart 2013 – oktober 2017.....	21
4.4. Afwijkingen equivalentievoorwaarde.....	22
4.4.1. Context.....	22
4.4.2. Aanvraag afwijkingen equivalentievoorwaarde oktober 2014 en maart 2015.....	24
4.5. Overzicht aanvragen vrijstelling equivalentievoorwaarde maart 2013 – oktober 2017.....	27
4.6. Lijst anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen 2015-2016.....	29
5. Monitoring van het anderstalig initieel onderwijsaanbod.....	32
6. Voorwaarden inzake kwaliteit en democratisering.....	37
6.1. Onderwijzend personeel.....	37
6.1.1. Vereiste taalkennis docenten.....	37
6.1.2. voorzieningen en taalbegeleidingsmaatregelen personeel.....	41
6.2. Studenten.....	41
6.2.1. De wijze waarop de studenten hun taalkennis kunnen testen.....	43
6.2.2. Welke taalbegeleidingsmaatregelen voorziet de instelling in het opleidingsprogramma van initiële bachelor- of masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen.....	44
6.2.3. Op welke wijze voorziet de instelling voor studenten in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcurricula en taalbegeleidingsmaatregelen.....	44
6.3. Recht om examens in het Nederlands af te leggen.....	46
7. gedragscode.....	49

Bijlagen

Bijlage 1: Uittreksel Taalregeling Codex Hoger Onderwijs

Bijlage 2: Sjabloon taalrapportering

Bijlage 3: Niveaus Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor talen

Bijlage 4: Lijst anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen academiejaar 2015-2016

1. VOORWOORD

Sinds het academiejaar 2013-2014 is een nieuw decreetaal taalkader van kracht in het Vlaams hoger onderwijs. Een meer soepele taalregelgeving met meer marge voor het gebruik van een andere taal dan het Nederlands moet de universiteiten en hogescholen de ruimte bieden om de mobiliteit van de studenten te versterken en de internationalisering van hun opleidingsaanbod te bevorderen. Het Nederlands als bestuurstaal en als onderwijstaal in het hoger onderwijs blijft gewaarborgd. Het gebruik van een andere taal dan het Nederlands voor de initiële bachelor- en masteropleidingen is nog steeds begrensd en gekoppeld aan motiveringsvoorwaarden en randvoorwaarden inzake de kwaliteit van het anderstalig aanbod en de democratisering. De instellingen dienen hun taalbeleid te verantwoorden in de jaarlijkse taalrapportering. De monitoring van het aanbod gebeurt aan de hand van strikt bepaalde decretale percentages.

De taalregeling van het Vlaams hoger onderwijs is opgenomen in deel 2, structuur en organisatie van het hoger onderwijs, titel 4 - hoofdstuk 8 van de Codex Hoger Onderwijs¹ van 11 oktober 2013, bekrachtigd bij het decreet van 20 december 2013. In titel 8 – hoofdstuk 4 zijn verder een aantal overgangsregelingen met betrekking tot de onderwijstaal ingeschreven (volledig overzicht zie bijlage 1).

De samenvattende taalrapporten van de academiejaren 2013-2014² en 2014-2015³ zijn voorgelegd aan de Vlaamse Regering^{4 5}, zoals het decreet voorschrijft.

Alle hogescholen en universiteiten hebben in hun jaarverslag 2016 gerapporteerd over hun taalbeleid 2015-2016 (sjabloon zie bijlage 2). Voorliggend gebundelde rapport gaat over het academiejaar 2015-2016 en is opgemaakt op grond van de informatie van de verslagen van de hoger onderwijsinstellingen en de beschikbare gegevens en data van de administratie. Dit rapport houdt geen evaluatie in van de door de instellingen verstrekte informatie.

Bij het nalezen van de instellingsrapporten 2015-2016 blijkt dat het beoogde taalbeleid, de doelstellingen en behaalde resultaten veelal over meerdere academiejaren zijn gespreid. Bijgevolg wordt door de instellingen veelal gelijklopende informatie meegedeeld, behoudens een paar aanvullingen of licht andere verwoordingen. In het voorliggend rapport wordt deze informatie niet telkens opnieuw weergegeven maar wordt de nadruk gelegd op de nieuwe input. Om een extra dimensie te geven aan dit gebundelde rapport worden informatief de door de instellingen aangegeven motiveringen bij hun aanvragen voor het mogen organiseren van een anderstalige bachelor- of masteropleiding opgenomen (zie rubriek 4.2.2.).

¹ <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=14650>

² <https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Taalverslag-Academiejaar-2013-2014.pdf>

³ https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Februari2017_DEF_Taalrapportering_2014_2015.pdf

⁴ VR 2015 1311 MED.0502/1BIS – VR 2015 1311 MED.0502/2

⁵ VR 2017 1702 MED.0076/1 – VR 2017 1702 MED.0076/2

Voor een goed begrip en gepaste duiding van de meegeede informatie worden hierna de grote krachtlijnen van de taalregelgeving in het hoger onderwijs (zoals vermeld in de rapportering van 2014-2015) en de recent gewijzigde bepalingen weergegeven:

- De taalregeling is enkel van toepassing op de hogescholen en universiteiten in Vlaanderen, zoals opgesomd in artikel II.3 en II.4 van de Codex Hoger Onderwijs.
- De bestuurs- en onderwijstaal in de Vlaamse hogescholen en universiteiten is het Nederlands.
- In het Nederlands initieel opleidingsaanbod hebben de hoger onderwijsinstellingen een beleidsmarge om in vier decretaal opgesomde gevallen op het niveau van opleidingsonderdelen een andere onderwijstaal dan het Nederlands te gebruiken.
- Wanneer in het modeltraject de omvang van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, meer bedraagt dan 18,33% van de totale omvang van de aangeboden opleidingsonderdelen in het bachelortraject, betreft het een anderstalige initiële bacheloropleiding.
- Wanneer in het modeltraject de omvang van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, meer bedraagt dan 50% van de totale omvang van de aangeboden opleidingsonderdelen in het mastertraject, betreft het een anderstalige initiële masteropleiding.
- De opleidingsonderdelen die een andere taal tot onderwerp hebben en de opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, gevolgd worden in een andere instelling voor hoger onderwijs, worden niet meegerekend om de grenzen te bepalen.
- De initiële bachelor- en masteropleidingen kunnen in een andere onderwijstaal dan het Nederlands aangeboden worden mits de programma's specifiek voor buitenlandse studenten zijn ontworpen of de meerwaarde voor de studenten en het afnemend veld en de functionaliteit voor de opleiding wordt aangetoond.
- De decretaale voorwaarde voor het aanbieden van deze anderstalige initiële opleidingen is dat binnen de Vlaamse Gemeenschap een equivalente opleiding wordt georganiseerd, eventueel gezamenlijk met andere instellingen, waarbij de student de zekerheid heeft om op 1 vestiging het opleidingstraject volledig in het Nederlands te volgen.
- Om een anderstalige initiële bachelor of masteropleiding te mogen aanbieden moet een hoger onderwijsinstelling een aanvraag indienen bij de Commissie Hoger Onderwijs.
- De Commissie Hoger Onderwijs brengt een oordeel uit op grond van vier decretaal bepaalde criteria.
- De Vlaamse Regering kan een positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs overrulen.
- Indien een hoger onderwijsinstelling een vrijstelling wil verkrijgen van de equivalentievoorwaarde legt zij het verzoek tot afwijking voor advies voor aan de Commissie Hoger Onderwijs.
- Op basis van het advies van de Commissie Hoger Onderwijs beslist de Vlaamse Regering over de vrijstelling van de equivalentievoorwaarde.
- In een aantal gevallen kan een instellingsbestuur vrij anderstalige initiële opleidingen aanbieden, bijvoorbeeld: specifieke Europese programma's, Internationale Course Programmes, ...

- Voor een met een instelling buiten de Vlaamse Gemeenschap gezamenlijk georganiseerde opleiding kan rechtstreeks een verzoek tot afwijking van de equivalentievoorwaarde ingediend worden bij de Vlaamse Regering, die het verzoek kan inwilligen als het gebrek aan expertise voor de anderstalige opleidingsonderdelen in Vlaanderen wordt aangetoond.
- Bij besluit van de Vlaamse Regering kan een lijst worden aangelegd van opleidingen die binnen de Schools of Arts worden aangeboden waarvoor de equivalentievoorwaarde vervalt.
- Het maximaal toegestane percentage anderstalig initieel aanbod ligt decretaal vast en bedraagt 6% voor de bachelors en 35 % voor de masters. De berekening gebeurt op basis van decretaal bepaalde regels.
- Voor het post-initieel aanbod is het taalgebruik vrij.
- De monitoring van het anderstalig aanbod gebeurt via een jaarlijkse evaluatie van:
 - o de verhouding van de omvang van het aantal aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, ten opzichte van de totale omvang van het aantal aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen;
 - o het aandeel van de omvang van anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het gevolgde opleidingstraject van afgestudeerden in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.
- Het decreet bepaalt de voorwaarden inzake kwaliteit en democratisering voor personeel en studenten als volgt:
 - o het onderwijzend personeel en het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, moet de onderwijstaal op een adequate wijze beheersen (voorgeschreven ERK-niveaus);
 - o de instellingen voorzien voor dit personeel in aangepaste voorzieningen: toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcurricula en taalbegeleidingsmaatregelen;
 - o de instellingen voorzien dat de studenten hun taalkennis van de andere taal kunnen testen;
 - o taalbegeleidingsmaatregelen voor de studenten worden voorzien, alsook een kosteloos en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcurricula;
 - o studenten hebben het recht om over een anderstalig opleidingsonderdeel (in Nederlandstalige bachelors en masters) en waarvoor geen Nederlandstalig equivalent bestaat in de opleiding, het examen in het Nederlands af te leggen.
- Elk instellingsbestuur stelt een gedragscode op.

In het Onderwijsdecreet XXVII van 16 juni 2017 zijn volgende artikelen aangepast:

1. Artikel II.265, §1 is geherformuleerd zodat er geen interpretatie meer mogelijk is voor welke programma's bij afloop van een erkenning (Europees Programma of International Course Programme's), een instellingsbestuur deze anderstalige

programma's kan verder zetten zonder de verplichting om in een Nederlands equivalent te voorzien. Aan de inhoud van de tekst is in se niets veranderd.

Nieuwe tekst:

“§ 1. In afwijking van artikel II.262, §2, kan het instellingsbestuur vrij initiële anderstalige bachelor- of masteropleidingen aanbieden enkel en alleen als het gaat om:

1° opleidingsprogramma's die specifiek in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingssamenwerking voor buitenlandse studenten zijn ontworpen,

2° anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen die geselecteerd zijn overeenkomstig de bepalingen van een Europees programma ter bevordering van de internationale samenwerking in het hoger onderwijs en waarbinnen multidiplomerings of gezamenlijke diplomering wordt vooropgesteld;

3° onderzoeksmasters, vermeld in artikel II.157.

Voor de opleidingen vermeld in punt 1° en 2° loopt deze afwijking door wanneer de opleiding na afloop van de erkenning wordt voortgezet.”

2. Om de hoger onderwijsinstellingen toe te laten zich internationaal te positioneren, en in functie daarvan een personeelsbeleid te voeren, zijn enkele bepalingen gewijzigd omtrent de vereiste kennis van het Nederlands als bestuurs taal. Het principe dat anderstalige leden van het onderwijzend en academisch personeel het Nederlands als bestuurs taal op ERK-niveau B2⁶ moeten beheersen blijft gehandhaafd. De termijn waarop dit moet worden aangetoond is verlengd tot uiterlijk vijf jaar na de aanstelling. Een verplicht integratietraject wordt ingevoerd waarin op het vlak van de taalkennis binnen de twee jaar minstens het ERK-niveau A2 wordt beoogd.

In artikel II.270, §2, is de volgende zin:

“Aan die voorwaarde moet voldaan worden binnen 3 jaar na zijn aanstelling of op het moment van zijn benoeming.”

Vervangen door:

“Het instellingsbestuur voorziet een verplicht integratietraject dat garandeert dat het personeelslid na twee jaar minstens de Nederlandse taal beheerst op ERK-niveau A2, dat wordt afgesloten met het vereiste beheersingsniveau op ERK-niveau B2, en dat door het betrokken personeelslid wordt afgerond binnen de vijf jaar na zijn aanstelling of op het moment van zijn benoeming.”

De VLOR (Vlaamse Onderwijsraad) heeft op 14 februari 2017 een bijkomend advies uitgebracht over het taalbeleid in het Vlaams hoger onderwijs⁷. In het advies wordt dieper inhoudelijk ingegaan op:

- De zorg voor het Nederlands als instructietaal;
- De anderstalige opleidingen in het hoger onderwijs, en;

⁶ ERK-niveaus zie bijlage 3

⁷ http://www.vlor.be/sites/www.vlor.be/files/rho-rho-adv-1617-004_0.pdf

- De verhouding Nederlands/Engels als instructietaal.

Tot slot wijst de VLOR op een paar knelpunten en vraagt de overheid, om op basis van het huidige advies en de vorige adviezen, de bestaande taalregelgeving zorgvuldig en omzichtig te herbekijken.

Het taalverslag 2015-2016 is opgedeeld in volgende hoofdstukken:

- Doelstellingen en resultaten
- Anderstalig initieel onderwijsaanbod
- Aanbieden van anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen
- Monitoring van het anderstalig initieel onderwijsaanbod
- Voorwaarden inzake kwaliteit en democratisering
- Gedragscode

2. DOELSTELLINGEN EN RESULTATEN

In hun taalverslag 2015-2016 beschrijven de hoger onderwijsinstellingen de doelstellingen en resultaten die zij beogen met hun taalbeleid, en welke bijzondere accenten zij vooropstellen.

De opgesomde doelstellingen en het uitgestippeld beleid rond taal worden meestal over een langere periode gespreid. Dit blijkt dan ook uit de meegedeelde informatie in de verslagen van de instellingen.

Een samenvattend beeld van de meegedeelde informatie van de hogescholen en universiteiten:

Universiteiten

De *Universiteit Antwerpen* heeft voor de doelstellingen een opsplitsing gemaakt van haar taalbeleid met betrekking tot: 1. het Nederlands en 2. een andere taal dan het Nederlands. 1. De universiteit zet in op kosteloze taalbegeleiding academisch Nederlands via Monitoraat op maat. In maart 2016 keurde de Onderwijsraad en de Raad Dienstverlening een nota "Taalbeleid Academisch Nederlands Universiteit Antwerpen" goed. De nota vertolkt een ontwikkelingsgerichte visie op taalbeleid en houdt rekening met de aanbevelingen van de Nederlandse Taalunie. Er zijn twee strategische onderdelen (met elk drie operationele doelstellingen):

- a. instroom: de studenten moeten bij de start over voldoende basiscompetenties beschikken zodat ze hun academische taalvaardigheid kunnen ontwikkelen;
- b. door- en uitstroom: studenten ontwikkelen tijdens de opleiding verder hun academische taalvaardigheden.

2. Het belang van de uitbouw van kwaliteitsvolle internationalisering wordt benadrukt. De universiteit zet breed in op internationalisering. In de actieplannen van 2013-2016 wordt onder andere een aanzet gegeven tot het uitwerken van een kwalitatief taalbeleid zowel voor de student als de docent.

In haar rapportering gaat de universiteit ook in op haar bereikte resultaten. De taaltest voor docenten maakt ondertussen deel uit van de gangbare organisatieprocessen binnen de universiteit. De instelling meldt dat een klein percentage nog niet is geslaagd. Deze docenten volgen meestal een remediëringstraject dat hun kansen op slagen sterk doet toenemen.

De *Universiteit Gent* vindt het haar taak om een bijdrage te leveren tot de ontwikkeling van de Nederlandstalige wetenschappelijke terminologie en hecht belang aan wetenschappelijk onderwijs en communicatie in het Nederlands. Toch onderschrijft de instelling het gebruik van een andere taal dan het Nederlands, en dit in het kader van de toegenomen internationalisering en mondialisering van het maatschappelijk en professioneel leven waarin de afgestudeerden zullen functioneren.

Ook in het jaarverslag 2016 somt de *Universiteit Hasselt* dezelfde doelstellingen op zoals geformuleerd in haar taalrapportering 2013-2014 en 2014-2015. Dit geldt ook voor de *Katholieke Universiteit Leuven* en de *Vrije Universiteit Brussel*.

Hogescholen

De *Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen* vermeldt opnieuw haar drie lijndoelstellingen: 1. taalondersteuning voor studenten in de vorm van workshops en individuele begeleiding, 2. professionalisering van de lesgevers op gebied van taalgericht vakonderwijs, en 3. taalscreenings. In een bijlage bij het taalrapport omschrijft de instelling hoe het taalbeleid en de taalondersteuning in het academiejaar 2015-2016 verliep. De “werkgroep taalbeleid” ontwierp een visietekst en beleidskader rond het taalbeleid voor de hogeschool. In 2015-2016 was er veel aandacht voor de taalondersteuning met een uitgebreid aanbod professionalisering, zowel intern als extern.

De *Arteveldehogeschool* verwijst in dit verslag naar de streefdoelen zoals opgenomen in haar visietekst taalbeleid 2014-2020: streven naar een duurzaam, breed, gedifferentieerd en expliciet taalbeleid. In het verslag wordt kort verwoord wat elk streefdoel inhoudt. De hogeschool tracht de doelstellingen te bereiken door het taalbeleid structureel te verankeren in haar structuur.

De *Erasmushogeschool* somt de actiepunten en de status van deze acties op om tot een breed taalbeleid te komen (strategisch plan 2012-2016). In het strategisch plan 2017-2021 ligt de aandacht op de functionele (Nederlandse) taalvaardigheid:

- elke opleiding verhoogt de functionele (Nederlandse) taalvaardigheid van de student door in te zetten op de communicatieve competentie. De actiepunten zijn hieromtrent opgesomd in het verslag.
- focus op vreemde taalwerving: studenten kunnen, op een binnen het vakgebied passende wijze, communiceren in minstens één vreemde taal. In het rapport worden hiertoe aan aantal actiepunten opgesomd.

Zoals in het verslag 2013-2014 en 2014-2015 verwijst de *Hogere Zeevaartschool* naar de bijzondere decretale regels die op haar van toepassing zijn.

De *Hogeschool West-Vlaanderen* stipuleert in haar rapport dat de instelling aangepast moet kunnen reageren op de globalisering en de internationalisering van het hoger onderwijs. De hogeschool moedigt in dit kader haar opleidingen aan om binnen de decretale grenzen in te zetten op internationale aspecten in het curriculum.

Het taalbeleid in *Odisee* is gestoeld op drie hoekstenen, gericht op specifieke doelgroepen: 1. Het taalbeleid moet zorgen voor het verhogen van de slaagkansen van de studenten; 2. Het taalbeleid moet de taalvaardigheid voor studie en beroep bevorderen, en; 3. Elke opleiding moet een coherent personeelsbeleid met aandacht voor taalcompetenties uittekenen.

Aan het einde van elk academiejaar worden deze hoekstenen en doelstellingen geëvalueerd door de opleidingen zelf, de taalbeleidcoördinator en de ankerpersoon taalbeleid. De resultaten van de taalinitiatieven worden getoetst via een effectmeting, en indien nodig bijgestuurd.

Odisee stimuleert alle studenten om een sterke internationale ambitie te koesteren, met goede kennis van het Engels en andere vreemde talen, voortbouwend op een hoogstaande beheersing van het Nederlands.

De volgende hogescholen hebben vrijwel dezelfde doelstellingen over hun taalbeleid opgesomd als in hun taalverslagen 2013-2014 en 2014-2015:

- Hogeschool Gent;
- Hogeschool PXL;
- Karel De Grote Hogeschool;
- Katholieke Hogeschool Vives Noord;
- Katholieke Hogeschool Vives Zuid;
- LUCA School of Arts;
- Thomas More Kempen;
- Thomas More Mechelen-Antwerpen;
- UC Leuven;
- UC Limburg.

De gebundelde taalrapporten 2013-2014⁸ en 2014-2015⁹ zijn gepubliceerd op de website van Onderwijs.

⁸ <https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Taalverslag-Academiejaar-2013-2014.pdf>

⁹ https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Februari2017_DEF_Taalrapportering_2014_2015.pdf

3. ANDERSTALIG INITIEEL ONDERWIJSAANBOD

De hogescholen en universiteiten kunnen voor sommige opleidingsonderdelen in hun initiële bachelor- en masteropleidingen een andere taal dan het Nederlands gebruiken. Dit kan voor de opgesomde opleidingsonderdelen mits het naleven van de volgende decretale regels:

1. de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd;
2. de opleidingsonderdelen die gedoceerd worden door anderstalige gastprofessoren;
3. de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs;
4. de opleidingsonderdelen waar uit de expliciet gemotiveerde beslissing de meerwaarde voor de studenten en het afnemende veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt.

De hogescholen en universiteiten hebben de mogelijkheid om maximum 18,33% in een bacheloropleiding en maximum 50% in een masteropleiding van de opleidingsonderdelen te doceren in een andere taal dan het Nederlands (zie hoofdstuk 5).

Vanaf het academiejaar 2016-2017 is de databank DHO 2.0 operationeel en moeten de instellingen bij de inschrijving van een student in een opleidingsonderdeel aangeven wat de onderwijstaal is. Indien het een anderstalig opleidingsonderdeel betreft wordt ook één van de vier decretale motivaties opgegeven. De hoger onderwijsinstellingen moeten ook voor al hun Nederlandstalige initiële opleidingen de omvang van de anderstalige opleidingsonderdelen en de totale omvang van alle opleidingsonderdelen meegeven in het modeltraject (meer uitleg zie hoofdstuk 5).

3.1. Aard van de expliciet gemotiveerde beslissingen

De hoger onderwijsinstellingen hebben in hun taalverslagen 2015-2016 de aard van de gemotiveerde beslissingen van de anderstalige opleidingsonderdelen waaruit de meerwaarde voor de studenten en het afnemend veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt, opgesomd.

Bij nalezing van de verslagen stellen we vast dat de opgesomde motiveringen overeenkomen met deze opgenomen in de instellingstaalverslagen van 2013-2014 en 2014-2015. Een uitgebreide opsomming per instelling is vermeld in het gebundelde taalrapport van 2013-2014¹⁰ en een meer summier opsomming in het rapport van 2014-2015¹¹.

¹⁰ <https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Taalverslag-Academiejaar-2013-2014.pdf>

¹¹ https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Februari2017_DEF_Taalrapportering_2014_2015.pdf

Opsomming van (vaak) voorkomende motiveringen uit de instellingsverslagen van 2015-2016:

- Internationalisation@home;
- Interne onderwijsactiviteiten@home voor de studenten die niet deelnemen aan een buitenlandse uitwisseling;
- Uitgaande Erasmusstudenten voorbereiden op hun anderstalige studie-ervaring;
- Taalkennis van de studenten stimuleren en aanscherpen;
- Anderstalige vakterminologie eigen maken;
- Internationale stages stimuleren;
- Kruisbestuiving tussen de kennis van de buitenlandse studenten en de reguliere studenten;
- Studenten voorbereiden op hun verdere professionalisering;
- Aantrekken van buitenlands studenten en uitwisselingsstudenten;
- Interactie met de buitenlandse studenten bevorderen;
- Samenwerking en uitwisseling met buitenlandse partnerinstellingen bevorderen;
- Engels is bij uitstek de voertaal bij wetenschappelijk onderzoek en in artikels, in allerhande publicaties, handboeken, literatuur, softwarepakketten, ;
- De arbeidsmarkt en de professionele arbeidsmarkt is vaak internationaal waar Engels de voertaal is;
- Taalkennis vergroot de inzetbaarheid op een steeds meer globaliserende arbeidsmarkt.

De Hogere Zeevaartschool heeft een specifiek karakter wat betreft de taalregels: aan de Nederlandstalige studenten wordt enkel onderwijs aangeboden in het Nederlands en de Franstalige studenten krijgen enkel Franstalig onderwijs aangeboden.

3.2. Anderstalig initieel aanbod op niveau van de Vlaamse Gemeenschap

Decretaal zijn op het niveau van het Vlaams hoger onderwijs maximumpercentages vastgelegd voor het aanbieden van anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen. Voor de anderstalige initiële bacheloropleidingen is het maximumpercentage 6% en voor de masteropleidingen is dit 35%.

De percentages van het anderstalig initieel aanbod worden jaarlijks berekend op grond van de door de Vlaamse Regering vastgelegde lijst met de bachelor- en masteropleidingen en afstudeerrichtingen die per instelling worden aangeboden. De percentages worden tijdig berekend met het oog op de aanvragen die de hogescholen en universiteiten indienen bij de Commissie Hoger Onderwijs voor het mogen organiseren van een anderstalige initiële opleiding. In 2014 konden de hoger onderwijsinstellingen voor 1 oktober 2014 dergelijke aanvragen indienen voor anderstalige opleidingen die zij ten vroegste wensten te organiseren vanaf het academiejaar 2015-2016. Eén van de criteria die de Commissie Hoger Onderwijs moet opnemen in haar oordeel over de ingediende aanvragen, is de naleving van deze maximumpercentages (zie 4.1).

De percentages worden berekend op grond van de initiële bachelor- en masteropleidingen die in het lopende academiejaar worden aangeboden. Voor de aanvragen ingediend voor 1 oktober 2014 is dit dus het academiejaar 2014-2015. Indien het aantal positieve oordelen van de Commissie leidt tot een overschrijding van de maximumpercentages, is de Commissie verplicht de beoordeelde dossiers, samen met een ranglijst, voor te leggen aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering neemt dan een beslissing over de beoordeelde dossiers.

Om de breuk te bepalen worden alle initiële bachelor- en masteropleidingen geteld die door een instelling in de verschillende vestigingen worden aangeboden. De gezamenlijk georganiseerde opleidingen worden slechts eenmaal geteld.

Voor de berekening van de breuk wordt geen rekening gehouden met:

1. de opleidingen die specifiek in internationale context worden georganiseerd (Erasmus Mundus, ICP's, ...), ook na afloop van de specifieke erkenning van deze opleidingen;
2. de anderstalige opleidingen of anderstalige afstudeerrichtingen die in het kader van een School of Arts worden aangeboden en waarvoor de Vlaamse Regering beslist heeft dat niet moet voorzien worden in een equivalente opleiding;
3. de anderstalige opleidingen die gezamenlijk met een instelling buiten de Vlaamse Gemeenschap worden georganiseerd, waarvoor de Vlaamse Regering op basis van een aanvraag ingediend door de instelling een afwijking van de equivalentieregel heeft toegestaan;
4. de onderzoeksmasters.

De berekening van de percentages van het initieel anderstalig aanbod van het academiejaar 2014-2015 is gebeurd op grond van de lijst met de bachelor- en masteropleidingen en afstudeerrichtingen die per instelling worden aangeboden, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 24 oktober 2014¹².

Voor de berekening van de bacheloropleidingen komt het percentage op 1,95%:

Teller	
Aantal initiële anderstalige bacheloropleidingen 2014-2015	11
Noemer	
Aantal initiële bacheloropleidingen 2014-2015	565
Aandeel anderstalige initiële bacheloropleidingen	1,95%

Voor de masteropleidingen komt het percentage op 20,77%:

Teller	
aantal initiële masteropleidingen 2014-2015	92
Noemer	
Aantal initiële masteropleidingen 2014-2015	443
Aandeel anderstalige initiële masteropleidingen	20,77%

¹² VR 2014 2410 DOC.1117/1, DOC 1117/2 EN DOC.1117/3

De beoordeelde aanvragen van 19 november 2014 (indiening 1 oktober 2014) door de Commissie Hoger Onderwijs (zie rubriek 4.2.) en de berekening van de percentages van het anderstalig initieel onderwijsaanbod zijn meegedeeld aan de leden van de Vlaamse Regering op 5 december 2014¹³.

3.3. Overzicht anderstalig aanbod 2012-2013 – 2017-2018

Bacheloropleidingen:

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Teller	9	8	11	10	15	17
Noemer	569	560	565	541	545	547
Aandeel	1,58%	1,43%	1,95%	1,85%	2,75%	3,11%

Het decretaal vastgelegde maximumpercentage anderstalig aanbod voor de bacheloropleidingen bedraagt 6%, berekend op alle initiële bacheloropleidingen. Sinds de monitoring vanaf het academiejaar 2012-2013 is het anderstalig aanbod in het academiejaar 2017-2018 gestegen met in totaal 1,53%. De stijging is vooral merkbaar sinds de twee laatste academiejaren. Dit percentage ligt wel nog duidelijk onder het decretaal vastgelegde maximum.

Masteropleidingen:

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Teller	76	85	92	98	102	108
Noemer	426	431	443	454	456	457
Aandeel	17,84%	19,72%	20,77%	21,59%	22,37%	23,63%

Het decretaal vastgelegde maximumpercentage anderstalig aanbod voor de masteropleidingen bedraagt 35%, berekend op alle initiële masteropleidingen. In het aanbod van het academiejaar 2017-2018 is er een geleidelijke stijging van in totaal 5,79% t.o.v. het academiejaar 2012-2013. Dit percentage ligt wel nog ruim onder het decretaal vastgelegde maximum.

¹³ VR 2014 0512 MED.0470/1 EN MED.0470/2

4. AANBIEDEN VAN ANDERSTALIGE INITIËLE BACHELOR- EN MASTEROPLEIDINGEN

4.1. Context

Decretaal is duidelijk gedefinieerd wanneer een initiële bachelor- of masteropleiding anderstalig is:

- o bachelor: als in het modeltraject de studieomvang, uitgedrukt in studiepunten, van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen meer bedraagt dan 18,33% van de totale omvang van de aangeboden opleidingsonderdelen in het bachelortraject;
- o master: voor de initiële masteropleidingen ligt deze grens op 50%.

Voor de berekening van de grenzen wordt geen rekening gehouden met de opleidingsonderdelen die een andere taal tot onderwerp hebben en de opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, gevolgd worden in een andere hoger onderwijsinstelling.

Een hogeschool of universiteit die een anderstalige initiële bachelor of master wil organiseren moet dit expliciet motiveren:

- Het opleidingsprogramma is specifiek gericht op buitenlandse studenten, of;
- De meerwaarde voor de student wordt aangetoond, en;
- De meerwaarde voor het afnemend veld wordt voldoende gestaafd, en;
- Het belang van de functionaliteit voor de opleiding wordt aangetoond.

De cruciale voorwaarde om een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te mogen aanbieden is dat een equivalente Nederlandstalige opleiding wordt aangeboden in de Vlaamse Gemeenschap zodat de student de garantie heeft dat hij een opleidingstraject volledig in het Nederlands kan volgen, tenzij een vrijstelling van de equivalentievoorwaarde wordt verleend aan de hoger onderwijsinstelling.

Alvorens dat een hogeschool of universiteit een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding mag organiseren, moet de decretaal vastgelegde procedure worden gevolgd. De instelling dient hiertoe een aanvraag in met het bijhorend dossier bij de Commissie Hoger Onderwijs. Decretaal zijn er twee indieningsdata vastgelegd:

- o in het geval het een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding betreft, uiterlijk op 1 oktober van het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de anderstalige initiële bachelor- of master georganiseerd zal worden;
- o in het geval het een volledig nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding betreft, samen met het aanvraagdossier macrodoelmatigheid nieuwe opleiding.

Voor 1 oktober 2014 heeft de Commissie Hoger Onderwijs 10 aanvragen ontvangen voor het organiseren van een anderstalige opleiding die ten vroegste in het academiejaar 2015-2016 konden starten.

Voor de indieningsdatum 1 maart 2015 zijn geen aanvraagdossiers ingediend gezien het decretaal ingeschreven moratorium 2015 en 2016 voor aanvragen macrodoelmatigheid van nieuwe initiële opleidingen.

De ingediende aanvragen worden door de Commissie Hoger Onderwijs getoetst en beoordeeld op basis van volgende decretale voorwaarden waaraan cumulatief moet voldaan worden:

- equivalentievoorwaarde (volledig Nederlands equivalent binnen de Vlaamse gemeenschap), tenzij vrijstelling werd verleend door de Vlaamse Regering;
- voldoende garanties inzake kwaliteit en democratisering voor studenten en docenten. Dit is de vereiste onderwijstaalkennis van de docenten en de door de instellingen aangeboden faciliteiten voor het testen en bijscholingsmaatregelen van de kennis van de onderwijstaal;
- de verantwoording die de meerwaarde voor de student en het afnemend veld en de functionaliteit voor de opleiding aantoont;
- de naleving van de vastgelegde maximumpercentages (zie rubriek 3.2.) van het anderstalig initieel aanbod.

Uiterlijk op 31 januari 2015 dienden de oordelen van de aanvragen van 1 oktober 2014 door de Commissie uitgebracht te worden.

Bij een positief oordeel mag de hogeschool of universiteit de anderstalige opleiding organiseren tenzij de Vlaamse Regering een andere beslissing neemt binnen een vervaltermijn van 45 kalenderdagen en al dus de beoordeling van de Commissie Hoger Onderwijs overruled.

De hoger onderwijsinstellingen kunnen beroep aantekenen bij de Vlaamse Regering in het geval de Commissie Hoger Onderwijs een negatief oordeel heeft uitgebracht over een aanvraag.

In het geval dat de decretaal vastgelegde maximumpercentages (6% voor de bachelors en 35% voor de masters) door de positieve oordelen van de Commissie Hoger Onderwijs mogelijks worden overschreden, legt de Commissie de dossiers voor aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering neemt dan een gemotiveerde beslissing over de aanvragen.

Meer uitleg / informatie over de afwijkingen op de decretaal verplichte equivalentievoorwaarde wordt gegeven in rubriek 4.4.

4.2. Aanvragen oktober 2014 organisatie anderstalige bachelor- of masteropleiding

4.2.1. AANVRAGEN

De Commissie Hoger Onderwijs heeft voor 1 oktober 2014 10 aanvragen (8 masters en 2 professioneel gerichte bachelors) ontvangen voor het organiseren van een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding.

De Universiteit Gent heeft 5 aanvragen ingediend tot regularisatie zoals bepaald in artikel II.388, 2de lid, van de Codex Hoger Onderwijs.

Dit artikel luidt als volgt:

“De initiële masteropleidingen van 60 studiepunten c.q. meer dan 60 studiepunten die voor de start van het academiejaar 2013-2014 bestaan en die op grond van de bepalingen van artikel II.261 anderstalig zijn en nog geen taalequivalent hebben, moeten binnen de 2 c.q. 3 jaar na de start van het academiejaar 2013-2014 de procedure vermeld in artikel II.263 doorlopen hebben.”

De Vrije Universiteit Brussel heeft 2 aanvragen ingediend en de Universiteit Antwerpen 1. Odisee en de Hogeschool West-Vlaanderen hebben elk één aanvraag ingediend.

De Commissie Hoger Onderwijs heeft op 19 november 2014 alle aanvragen positief beoordeeld. De gevraagde anderstalige initiële opleidingen zijn allen gestart in het academiejaar 2015-2016.

De oordelen van de Commissie Hoger Onderwijs zijn meegedeeld aan de Vlaamse regering op 5 december 2014¹⁴.

4.2.2. OVERZICHT VAN DE AANVRAGEN

Universiteit Gent

1. Master of biology (specificatie: of Science)

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige master in de biologie (specificatie: of Science).

Opsomming elementen uit de motivering van de instelling:

- *Engels is in het merendeel van de functies de feitelijke voertaal die door onze afgestudeerden worden opgenomen;*
- *Uit het QS Global Employer Survey Report 2011 (www.qs.com) blijkt dat in 2011 reeds 65 % van de werkgevers belang hechtte aan een internationale ervaring bij het rekruteren van studenten. Voor studenten verloopt een internationale ervaring, zowel door zelf mobiel te zijn als via Internationalisation@home, veel vlotter indien de ganse omgeving een internationale sfeer uitademt;*

¹⁴ VR 2014 0512 MED.0470/1 en MED.0470/2

- De studenten worden ondergedompeld in de wetenschappelijke vakterminologie waardoor zij zich de vereiste competenties sneller eigen maken;
- Alle meer gespecialiseerde vakterminologie, evenals de gebruikelijke voertaal binnen biologisch onderzoek, is uitsluitend in het Engels;
- Wetenschappelijk (biologisch) onderzoek situeert zich per definitie binnen een internationaal kader, zowel wat betreft de voertaal als de uitwisseling van expertises en innovaties;
- De internationale mobiliteit van studenten en afgestudeerden is een realiteit, die ook vanuit de universitaire en ministeriële overheden wordt gestimuleerd en als belangrijk geacht wordt door de visitatiecommissie Biologie;
- De Opleidingscommissie wil met het aanbieden van een volwaardige Engelstalige masteropleiding de opleiding verder uitbouwen als een internationale aantrekkingspool van wetenschappelijke expertise, en dit verder toegankelijk houden voor buitenlandse studenten;
- De studenten ondersteunen de meerwaarde en oordelen dat een Engelstalige master broodnodig is.

2. Master of Chemistry (specificatie: of Science)

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige master in de chemie (specificatie: of Science), gezamenlijk georganiseerd met de Vrije Universiteit Brussel. Door een overeenkomst afgesloten tussen de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel wordt het volledige Nederlands equivalentietraject aangeboden door de Vrije Universiteit Brussel.

Opsomming elementen uit de motivering van de instelling:

- Studenten voorbereiden op een carrière in het Engelstalig afnemend veld;
- Uit het QS Global Employer Survey Report 2011 (www.qs.com) blijkt dat toen reeds 65 % van de werkgevers belang hechtte aan een internationale ervaring bij het rekruteren van studenten. Voor studenten verloopt een internationale ervaring, zowel door zelf mobiel te zijn als via Internationalisation@home, veel vlotter indien de ganse omgeving een internationale sfeer uitademt;
- Uit een bevraging, georganiseerd door de opleiding bij een twintigtal chemische bedrijven in Vlaanderen, blijkt dat een Engelstalige master wenselijk is;
- De studenten in hun thuisinstelling ervaring laten opdoen met een internationale omgeving;
- Het aantrekken van buitenlandse (gast)docenten;
- Uit een bevraging van StuW, de onafhankelijke organisatie voor studenten uit de faculteit Wetenschappen, blijkt dat de studenten de organisatie van de Engelstalige master steunen;
- De universiteit maakt deel uit van de U4, het strategisch partnerschap met de universiteiten van Göttingen, Groningen en de Uppsala. Een gemeenschappelijke lingua franca is hierbij een belangrijke katalysator voor een sterkere samenwerking.

3. Master of Biochemistry and Biotechnology (specificatie: of Science)

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige master in de biochemie en de biotechnologie (specificatie: of Science).

Opsomming elementen uit motivering instelling:

- *Engels is de feitelijke voertaal in het merendeel van de functies die door de afgestudeerden worden opgenomen. De meeste alumni komen terecht in onderzoekslaboratoria, met het VIB (Vlaams Instituut voor Biotechnologie) als hoofdafnemer, en de biotech-industrie;*
- *In de sector wordt hoofdzakelijk in het Engels gecommuniceerd;*
- *De studenten dienen voorbereid te worden op die bij uitstek Engelstalige branche, wat het onderzoek, de industriële omgeving en zelfs wat de verdere internationaliserende dienstverlening betreft;*
- *Door de studenten onder te dompelen in de wetenschappelijke vakterminologie zullen zij zich de vereiste competenties sneller eigen maken;*
- *Het aantrekken van meer internationale studenten, hierdoor ontstaat een mix van eigen studenten en internationale studenten;*
- *Voor de eigen docenten biedt het meer mogelijkheden om internationaal actief te zijn;*
- *De keuze om een Engelstalige opleiding te organiseren wordt unaniem gedragen door de Opleidingscommissie, inclusief de studentenvertegenwoordigers.*

4. Master of Business Economics (specificatie: of Science) met 3 afstudeerrichtingen:

- Accountancy;
- Corporate Finance;
- Marketing.

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige master in de toegepaste economische wetenschappen (specificatie: of Science). Door een overeenkomst afgesloten tussen de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel wordt het volledige Nederlands equivalentietraject aangeboden door de Vrije Universiteit Brussel.

Motivering instelling:

De wijziging van de onderwijstaal past binnen de focus van de betrokken faculteit Economie en Bedrijfskunde die sterk inzet op internationalisering binnen de opleiding. Internationale docenten worden aangetrokken waardoor de faculteit goed scoort op het vlak van inkomende studenten. De instelling hoopt op een verhoging van de inkomende studenten en dat deze integreren met de Vlaamse studenten. Dit versterkt de internationale ervaring van beide groepen. Ook de taalbarrière verdwijnt bij het aantrekken van gastprofessoren.

De opleiding kreeg een positieve accreditatie op 5 september 2013¹⁵. De visitatiecommissie was onder de indruk van de internationalisering binnen de opleiding en raadt de opleiding aan nog verder te gaan.

Ook het werkveld is vragende partij. Uit een bijeenkomst (mei 2012) van de adviesraad, bestaande uit leden die vooraanstaande posities in de economische wereld vervullen en

¹⁵

http://www.hogeronderwijsregister.be/files/523ab1d609fe6_besluit%20UGent%20ma%20Master%20of%20Science%20in%20de%20toegepaste%20economische%20wetenschappen.pdf

die een belangrijk kanaal vormen voor de dialoog met de omgeving van de opleiding, bleek dat de afgestudeerden het vaak dienen op te nemen tegen elders gevormde universitair. Deze strijd wordt vaak verloren door een minder goede taalbeheersing van het Engels en het Frans.

5. Master of Business Engineering (specificatie: of Science) met 3 afstudeerrichtingen:

- Operations Management;
- Finance;
- Data Analytics.

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (specificatie: of Science). Door een overeenkomst afgesloten tussen de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel wordt het volledige Nederlands equivalentietraject aangeboden door de Vrije Universiteit Brussel.

Motivering van de instelling:

Voor deze aanvraag wordt dezelfde motivering aangehaald als voor het organiseren van de Master of Business Economics (cf. dossier 4).

Vrije Universiteit Brussel

6. Master of Chemistry (specificatie: of Science)

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige master in de chemie (specificatie: of Science), gezamenlijk georganiseerd met de Universiteit Gent. Het volledige Nederlands equivalentietraject wordt aangeboden aan de Vrije Universiteit Brussel.

Motivering van de instelling:

De huidige instroom van studenten in de academische chemie-opleidingen is onvoldoende om de vraag naar chemici, voornamelijk vanuit de bedrijvenwereld, te kunnen beantwoorden. Daarom dient de mogelijkheid te worden benut om internationaal te rekruteren.

Engels is de voertaal in de meeste internationale chemie- en farmaciebedrijven (de grootste werkgever en exportsector in België) op het niveau van de hogere kaders. Engels is reeds de voertaal in de onderzoekslabo's van de universiteit door de toestroom van onderzoekers uit alle werelddelen.

De gehanteerde handboeken en de gespecialiseerde literatuur (wetenschappelijke artikelen, presentaties, ...) zijn allen in het Engels.

Het Engelstalige programma zal meer inkomende Erasmusstudenten aantrekken.

Uitgaande Erasmusstudenten, die reeds een substantieel deel van hun programma aan de thuisuniversiteit in het Engels hebben gevolgd, zullen beter voorbereid zijn om de Erasmuservaring te maximaliseren

7. Master of Physics and Astronomy (specificatie: of Science)

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige master in de fysica en de sterrenkunde (specificatie: of Science), gezamenlijk georganiseerd met de Universiteit Gent. Door een overeenkomst afgesloten tussen de Vrije Universiteit Brussel en de Universiteit Gent wordt het volledige Nederlands equivalentietraject aangeboden door de Universiteit Gent.

Motivering van de instelling:

De universiteit wil een betere aansluiting realiseren met het internationaal veld en de visibiliteit van de opleiding vergroten.

De instelling wil studenten beter voorbereiden op een internationale mobiliteit, op het gebruik van Engelse vakliteratuur en op het schrijven van verhandelingen, thesis, onderzoeksrapporten, ...

Het overgrote deel van de studenten vervolgt zijn/haar carrière in het onderzoek. De Engelstalige master vergroot de integratie in de internationale onderzoeksgemeenschap. De organisatie van de Engelstalige master laat toe om internationale uitwisselingsprogramma's op een transparante manier aan te bieden, het internationaal netwerk te versterken en uit te breiden.

Het voorstel om de opleiding ook in het Engels te organiseren is voorgelegd op de Faculteitsraad Wetenschappen en Bio-ingenieurswetenschappen en de plenaire Onderwijsraad, en werd, in aanwezigheid van de studentenvertegenwoordiging, unaniem goedgekeurd.

Universiteit Antwerpen

8. Master of Epidemiology (specificatie: of Science)

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige master in de epidemiologie (specificatie: of Science). De instelling heeft een aanvraag ingediend tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde. De Vlaamse Regering heeft op 9 januari 2015¹⁶ de gevraagde vrijstelling verleend (zie 4.4.2.)

Opsomming elementen uit de motivering van de instelling:

- Aantrekken van buitenlandse studenten: de onderwijscommissie van de Nederlandstalige master wenst meer buitenlandse studenten aan te trekken en de aantrekkelijkheid van de opleiding voor buitenlandse studenten is groter indien de activiteiten binnen de opleiding in het Engels plaatsvinden. Het recente succes van de EBQ (International Course on Epidemiology, Biostatistics & Qualitative research methods) toont de nood aan van een volledig Engels programma;

- Versterken van interuniversitaire relaties: het aanbieden van het Engels programma versterkt de reeds bestaande as Antwerpen (Master in de epidemiologie) – Hasselt (Master of Statistics). De Engelstalige Master of Statistics aan de Universiteit Hasselt en het aanbieden van de Master of Epidemiology leidt tot een sterkere symbiose in het bijzonder voor opleidingsonderdelen met sterk epidemiologische en volksgezondheidsinslag;

¹⁶ <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14767>

- *Internationalisering@home: Vlaamse en buitenlandse studenten maken kennis met diversiteit en verscheidenheid waardoor deze studenten ook verder internationaliseren. De master in de epidemiologie heeft contacten met verschillende buitenlandse universiteiten (Nederland, Indonesië en Zuid-Afrika). Wanneer de mogelijkheid er is om in het Engels te doceren zullen meer docenten uit het buitenland, die experts zijn in hun vakgebied, interesse vertonen hierin;*
- *Ontwikkelen van een unieke niche in het Vlaamse onderwijslandschap;*
- *Studenten voorbereiden op beroepsmogelijkheden in een internationale context: epidemiologen vinden hun tewerkstelling voornamelijk in de wereld van het gezondheidsbeleid, in het medische wetenschappelijk onderzoek of in het onderwijs;*
- *Creëren van meer mogelijkheden voor buitenlandse stages.*

De studentenraad heeft, na overleg, een positief advies verleend, en vindt het aanbieden van het Engelstalig programma een meerwaarde voor de internationalisering van de universiteit.

Odisee

9. Bachelor of Business Management (vestiging Brussel-Hoofdstad)

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige bachelor in het bedrijfsmanagement, afstudeerrichting “marketing”.

Motivering van de instelling:

De instelling motiveert uitgebreid in haar aanvraag de meerwaarde voor studenten, voor de regio en het afnemend werkveld.

Samengevat:

- *Op de campus worden niveau 5 tot en met niveau 8 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur aangeboden;*
- *Op de campus worden al Engelstalige en Franstalige programma's als taalvariant van Nederlandstalige opleidingen aangeboden, zowel in de academische als de professionele opleidingen;*
- *Op de campus wordt een Engelstalig schakelprogramma aangeboden dat toegang geeft tot de Engelstalige Master of Business Administration;*
- *De hogeschool voert een beleid waarbij docenten worden aangemoedigd om het ERK niveau C1 voor het Engels te behalen;*
- *Odisee is zeer goed verankerd in het Brussels gewest en in de regio. De hogeschool geniet een uitstekende reputatie bij het publiek, bij de vele bedrijfspartners, de andere hogescholen en de toeleverende secundaire scholen;*
- *De hogeschool werkt zeer intensief samen met hogescholen en bedrijven in het buitenland. Dit onder de vorm van internationale projecten, docenten- en studentenuitwisseling, partnerschappen voor bi-diplomerings, enz.*

Hogeschool West-Vlaanderen

10. Bachelor of Digital Arts and Entertainment

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige bachelor in de digital arts en entertainment.

Motivering van de instelling:

De opleiding heeft een heel sterke internationale focus, zowel naar instroom als uitstroom.

De opleiding (voorheen afstudeerrichting) werft actief al meerdere jaren buitenlandse studenten. Naast het toenemend aantal buitenlandse studenten kiezen ook steeds meer Belgische studenten ervoor de Engelstalige variant te volgen. De studenten zijn bewust dat dit een belangrijke meerwaarde biedt.

Grote entertainment studio's liggen in het buitenland waardoor heel wat alumni in het buitenland solliciteren. Belgische en Nederlandse studio's rekruteren buitenlandse werknemers. Hierdoor komen alumni ook binnen de landsgrenzen terecht in een internationale omgeving met internationale en Engelstalige tools, software en collega's. De opleiding maakt veelvuldig gebruik van professionele tools uit het relevante internationale werkveld. Veel van deze tools bestaan niet in het Nederlands. Voor specifieke competenties doen we beroep op Engelstalige buitenlandse gastsprekers.

4.3. Overzicht aantal aanvragen maart 2013 – oktober 2017

# aanvragen		maart 2013	maart 2014	oktober 2014	oktober 2015	oktober 2016	maart 2017	oktober 2017
Universiteiten	ABA	1	0	0	0	0	0	2
	MA	12	8	8	6	5	0	7
Hogescholen	PBA	0	3	2	5	1	0	3
	ABA					1		
	MA	0	1	0	1	2	1	2
Totaal		13	12	10	12	9	1	14

In de zeven indieningsperioden van maart 2013 tot oktober 2017 zijn in totaal 71 aanvragen voor het organiseren van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen ingediend bij de Commissie Hoger Onderwijs. Alle aanvragen werden positief beoordeeld, uitgezonderd één aanvraag. Voor dit dossier (oktober 2014) heeft de Commissie zich niet bevoegd verklaard omdat volgens de Commissie het geen aanvraag was zoals het decreet voorschrijft. Eén hogeschool heeft bij de indieningsperiode van oktober 2016 een aanvraag (master) terug ingetrokken, deze is niet meegenomen in bovenstaande overzichtstabel. De aanvraag van maart 2017 betreft een master waarvoor op dit moment de volledige programmatieprocedure nog niet is afgerond.

Van de 14 aanvragen in oktober 2017 starten er 11 in het academiejaar 2018-2019 en 3 in het academiejaar 2019-2020.

Het aantal aanvragen blijft over de jaren beperkt en stijgt niet significant.

Voor maart 2015 en maart 2016 zijn geen aanvragen ingediend gezien het decretaal ingeschreven moratorium 2015 en 2016 voor aanvragen van nieuwe initiële bachelors- of masteropleidingen.

De Vlaamse Regering heeft tot heden nog geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs om te buigen naar een negatief oordeel binnen de decretaal voorziene 45 kalenderdagen.

4.4. Afwijkingen equivalentievoorwaarde

4.4.1. CONTEXT

Voor elke georganiseerde initiële anderstalige bachelor- of masteropleiding moet een equivalente Nederlandstalige opleiding bestaan binnen de Vlaamse Gemeenschap. Dit betekent dat de student de garantie moet hebben dat hij bij een initiële anderstalige opleiding altijd voor een volledig Nederlandstalig opleidingstraject kan kiezen. Binnen dit opleidingstraject zijn alle opleidingsonderdelen, zowel verplichte als keuzevakken, in het Nederlands. De hogescholen en universiteiten kunnen evenwel kiezen om de equivalente Nederlandstalige opleiding gezamenlijk te organiseren. In het geval het een gezamenlijke georganiseerde opleidingsprogramma betreft, wordt dit door de studenten in één vestiging gevolgd. De Commissie Hoger Onderwijs kan op vraag van de betrokken instellingen echter wel de toelating verlenen om het opleidingsprogramma over meerdere vestigingen te spreiden. Deze vraag maakt deel uit van het aanvraagdossier om een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te mogen organiseren.

Een aanvraag tot afwijking op de equivalentievoorwaarde wordt door de hogere onderwijsinstelling, samen met een aanvraag om een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te mogen organiseren, ingediend bij de Commissie Hoger Onderwijs. De Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad (VLUHR) geeft advies over de ingediende aanvraag.

Op grond van het advies van de Commissie Hoger Onderwijs beslist de Vlaamse Regering over de aanvraag tot afwijking van de equivalentievoorwaarde.

De indienings- en behandelingstermijnen liggen als volgt vast:

- samen met de aanvraag voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te mogen organiseren conform de geldende voorschriften, ofwel;
- in het geval van een bestaande equivalente opleiding uiterlijk op 1 oktober van het academiejaar voorafgaand aan het academiejaar waarop de instelling(en) de betrokken equivalente opleiding wil(len) stopzetten.

De Commissie Hoger Onderwijs verstrekt advies over de ingediende aanvragen:

- uiterlijk op 1 december van hetzelfde academiejaar in de volgende gevallen:
 - als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde betrekking heeft op de afbouw/stopzetting van een bestaande equivalente opleiding;

- als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met een aanvraag voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding;
- o uiterlijk op 15 april van hetzelfde academiejaar als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met de aanvraag van een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding.

De beslissingstermijnen van de Vlaamse Regering:

- o uiterlijk op 15 januari van hetzelfde academiejaar voor de aanvragen waarover de Commissie Hoger Onderwijs advies moet verlenen op 1 december;
- o uiterlijk op 15 mei van het hetzelfde academiejaar als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met de aanvraag van een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding.

In oktober 2014 werd één aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde ingediend.

Naast de hoger omschreven vrijstelling op de equivalentievoorwaarde bestaan nog drie mogelijkheden om af te wijken op de verplichte equivalentievoorwaarde.

De hoger onderwijsinstellingen kunnen vrij anderstalige opleidingsprogramma's aanbieden:

- o die specifiek in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingssamenwerking voor buitenlandse studenten zijn ontworpen;
- o die geselecteerd zijn overeenkomstig de bepalingen van een Europees programma ter bevordering van de internationale samenwerking in het hoger onderwijs en waarbinnen multidiplomerings of gezamenlijke diplomering wordt vooropgesteld;
- o ingeval het een onderzoeksmaster is.

De vrijstelling loopt door voor de eerste twee vermelde opleidingen na afloop van de specifieke erkenning.

Voor de opleidingen binnen de studiegebieden Audiovisuele en beeldende kunsten, en Muziek en podiumkunsten is een uitzondering voorzien op de voorwaarde om een equivalente opleiding aan te bieden. De Vlaamse Regering kan een lijst vaststellen van anderstalige initiële kunstopleidingen of van anderstalige afstudeerrichtingen van initiële kunstopleidingen die in het kader van een School of Arts worden aangeboden, die niet moeten voldoen aan de equivalentievoorwaarde.

Deze lijst is tot vandaag nog niet opgesteld.

De decreetgever heeft ook een mogelijkheid voorzien tot afwijking op de verplichte equivalentievoorwaarde voor opleidingen die gezamenlijk worden georganiseerd met een instelling buiten de Vlaamse Gemeenschap. De instelling vraagt dergelijke afwijking aan bij de Vlaamse Regering, uiterlijk op 1 maart van het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar dat de instelling de gezamenlijke anderstalige opleiding voor de eerste keer

wil organiseren. In het aanvraagdossier geeft de instelling aan dat de gezamenlijke anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding een gezamenlijk programma bevat, bekrachtigd wordt met een gezamenlijk diploma en motiveert waarom de expertise van de opleidingsonderdelen die buiten de Vlaamse Gemeenschap worden georganiseerd, niet aanwezig is in de Vlaamse Gemeenschap.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing uiterlijk voor 1 juni van het academiejaar dat de aanvraag werd ingediend.

In maart 2015 werden twee afwijkingsaanvragen ingediend bij de Vlaamse Regering.

4.4.2. AANVRAAG AFWIJINGEN EQUIVALENTIEVOORWAARDE OKTOBER 2014 EN MAART 2015

Oktober 2014¹⁷

In oktober 2014 is één aanvraag ingediend tot afwijking van de equivalentievoorwaarde via de Commissie Hoger Onderwijs om een volledig opleidingstraject in het Nederlands te organiseren voor een anderstalige initiële masteropleiding.

De Universiteit Antwerpen heeft voor 1 oktober 2014 één aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde ingediend samen met de aanvraag om de masteropleiding “master in de epidemiologie” in een andere taal dan het Nederlands te organiseren vanaf het academiejaar 2015-2016. De bestaande master in de epidemiologie biedt geen volledig traject in het Nederlands aan.

Op 19 november 2014 heeft de Commissie Hoger Onderwijs:

- een positief advies gegeven over de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde;
- een positief oordeel gegeven voor het aanbieden van de anderstalige opleiding, namelijk de Engelstalige Master (of Science) in Epidemiology.

Motivering van de instelling

De Nederlandstalige opleiding “master in de epidemiologie” beantwoordt aan de decretale definitie van een niet-anderstalige opleiding. De omvang van de anderstalige opleidingsonderdelen ligt lager dan 50% van de totale omvang van de in de opleiding aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten.

De Nederlandstalige master in de epidemiologie is echter niet 100% Nederlandstalig. De omvang van de anderstalige opleidingsonderdelen bedraagt 32% van de totale studieomvang van het opleidingsprogramma. De opleiding is een unieke opleiding in de Vlaamse Gemeenschap. De instelling wil hierdoor de studenten die zich inschrijven in het Nederlands traject de kans geven om te internationaliseren en competenties te verwerven om na het afstuderen in een internationale context als epidemioloog te kunnen

¹⁷ Conform artikel II.264 van de Codex Hoger Onderwijs

functioneren. Het Engels wordt in deze context gebruikt als voertaal. Het afnemend veld stelt dit ook als voorwaarde bij aanwerving van afgestudeerden. Bij een volledig Nederlands opleidingstraject verwerft de student de vooropgestelde competenties niet, is hij niet in staat de Engelse epidemiologische termen te begrijpen en kan hij niet meedraaien in het internationaal wetenschappelijk epidemiologisch onderzoek.

De opleiding is ervan overtuigd dat door het aanbieden van de anderstalige opleidingsonderdelen dit voor de student een kans is om kennis te maken met diversiteit en verscheidenheid waardoor de studenten verder kunnen internationaliseren.

De studenten kunnen bovendien, indien zij dit uitdrukkelijk wensen, het examen van de Engelstalige opleidingsonderdelen binnen de Nederlandstalige master in de epidemiologie ook in het Nederlands afleggen.

Advies Commissie Hoger Onderwijs

De Commissie Hoger Onderwijs formuleert op basis van een gunstige evaluatie van de hogervermelde decretale criteria een positief advies bij de aanvraag van de Universiteit Antwerpen om met ingang van het academiejaar 2015-2016 de Engelstalige opleiding 'Master of Science in Epidemiology' met vrijstelling van de equivalentievoorwaarde te organiseren.

Dit advies houdt in dat op het ogenblik van het aanbieden van de anderstalige opleiding aan alle decretale voorwaarden voldaan wordt.

Op basis van de motivering van de universiteit om de studenten te internationaliseren en hun competenties te laten verwerven om na het afstuderen in een internationale context te kunnen functioneren als epidemioloog, het belang van de kennis van de internationaal gebruikte Engelstalige terminologie binnen de epidemiologie, het gegeven dat het afnemend veld de kennis van de internationaal gebruikte terminologie als voorwaarde stelt bij aanwerving en het positieve advies van de Commissie Hoger Onderwijs heeft de Vlaamse Regering de vrijstelling verleend van de equivalentievoorwaarde voor de Master of Epidemiology op 9 januari 2015¹⁸.

Maart 2015¹⁹

De Katholieke Universiteit Leuven heeft op 23 februari 2015 voor volgende twee masteropleidingen een afwijking van de equivalentievoorwaarde aangevraagd:

1. de European Master of Food Science, Technology and Nutrition;
2. de International Master of Adapted Physical Activity.

De Erasmus Mundus erkenning voor beide opleidingen loopt af met ingang van het academiejaar 2015-2016. De universiteit wenst beide geaccrediteerde anderstalige initiële masteropleidingen verder te organiseren samen met een aantal partnerinstellingen na afloop van de Erasmus Mundus erkenning.

¹⁸ <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14767>

¹⁹ Conform artikel II.265, §3 van de Codex Hoger Onderwijs

De universiteit geeft in de aanvraagdossiers duidelijk aan dat de gezamenlijke anderstalige opleiding een gezamenlijk programma bevat, bekrachtigd wordt met een gezamenlijk diploma en dat de expertise van de opleidingsonderdelen die buiten de Vlaamse Gemeenschap georganiseerd worden, niet in de Vlaamse Gemeenschap aanwezig is.

Motivering van de universiteit voor de “European Master of Food Science, Technology and Nutrition”

De opleiding is een gezamenlijk internationaal Erasmus Mundus programma (erkend sedert 2005-2006) dat de Katholieke Universiteit Leuven samen organiseert met volgende buitenlandse instellingen: Universidade Catholica Portuguesa (PT), Hochschule Anhalt (DE) en Dublin Institute for Technology (IRL). In 2012 werd de opleiding geaccrediteerd door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). De accreditatie loopt tot 2018.

In 2015 werd de samenwerking met het Dublin Institute for Technology stopgezet. Vanaf het academiejaar 2015-2016 blijven de Katholieke Universiteit Leuven, de Hochschule Anhalt en de Universidade Catholica Portuguesa het masterprogramma gezamenlijk organiseren. De aangeboden opleidingsonderdelen in het Dublin Institute for Technology worden overgenomen door de drie resterende partners.

Het programma heeft een volledig gezamenlijke organisatie en programmagids, met gezamenlijke website, gezamenlijke selectiecriteria en selection board, ... De opleidingsonderdelen die georganiseerd worden aan de buitenlandse partnerinstellingen vormen een integraal onderdeel van het masterprogramma. Het gezamenlijk programma resulteert in een gezamenlijk diploma dat ondertekend wordt door de wettelijke vertegenwoordigers van de organiserende instellingen.

Het masterprogramma is opgebouwd in modulaire vorm, waarbij elke module wordt georganiseerd aan de partnerinstelling die de nodige academische excellentie heeft in het betreffende domein.

De European Master of Food Science, Technology and Nutrition heeft een uniek profiel door de combinatie van voeding, technologie en wetenschap. De meerwaarde ligt in de internationale aanpak van een domein dat in toenemende mate een globale aangelegenheid wordt, voorbeeld: voedselveiligheid. De expertise van de partners is zeer specifiek en is in deze subdisciplinaire vorm niet aanwezig in Vlaanderen.

Op grond van de gezamenlijke organisatie van de masteropleiding door de Katholieke Universiteit Leuven, de Hochschule Anhalt en de Universidade Catholica Portuguesa, het gezamenlijk opleidingsprogramma en de gezamenlijke diplomering, en de afwezigheid van de nodige expertise in Vlaanderen voor de opleidingsonderdelen die in het buitenland worden georganiseerd, heeft de Vlaamse Regering op 3 april 2015²⁰ de vrijstelling verleend van de voorwaarde om een Nederlandstalige equivalente opleiding aan te bieden.

²⁰ <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14818>

Motivering van de universiteit voor de International Master of Adapted Physical Activity

De Erasmus Mundus erkenning loopt af met ingang van het academiejaar 2015-2016. De opleiding is geaccrediteerd door de NVAO tot 2020.

Vanaf het academiejaar 2015-2016 wordt het masterprogramma nog gezamenlijk georganiseerd door twee universiteiten: de Katholieke Universiteit Leuven en de Palacky University of Olomouc.

In het vernieuwde programma vanaf 2015-2016 schrijven de studenten in voor de eerste 60 studiepunten aan de Katholieke Universiteit Leuven, en in de Palacky University of Olomouc voor de volgende 60 studiepunten. Het programma toont de complementariteit aan tussen beide universiteiten. Het gezamenlijk programma resulteert in een gezamenlijk uitgereikt diploma.

Het verder in zee gaan met de Palacky University of Olomouc is gebaseerd op hun groot engagement, de rol die deze instelling speelt op Europees vlak in het domein van de "Adapted Physical Activity", en de specifieke expertise in "Adapted Physical Education" (APE).

De Palacky University of Olomouc heeft een zeer goede onderzoekssamenwerking met de APE Universiteit van Virginia (USA).

De complementaire expertise van de medische accentuering (Katholieke Universiteit Leuven) en de sociaalwetenschappelijke accentuering (Palacky University of Olomouc) in de benadering van de persoon met een beperking is een pluspunt.

De expertise van de partnerinstelling Palacky University of Olomouc is specifiek en niet aanwezig in Vlaanderen.

Op grond van de gezamenlijke organisatie van de masteropleiding door de Katholieke Universiteit Leuven en de Palacky University of Olomouc, het gezamenlijk opleidingsprogramma en de gezamenlijke diplomering, en de afwezigheid van de nodige expertise in Vlaanderen voor de opleidingsonderdelen die in het buitenland worden georganiseerd, heeft de Vlaamse Regering op 3 april 2015²¹ de vrijstelling verleend van de voorwaarde om een Nederlandstalige equivalente opleiding aan te bieden voor de International Master of Adapted Physical Activity.

4.5. Overzicht aanvragen vrijstelling equivalentievoorwaarde maart 2013 – oktober 2017

# aanvragen vrijstelling	2013	2014	2015	maart 2016	oktober 2016	oktober 2017
aanvragen via CHO (art. II.264)	1	2	1		3	2
aanvragen via VR (art. II.265, §3)			2	1		

²¹ <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14818>

Tot vandaag zijn in totaal twaalf aanvragen tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde ingediend. Alle gevraagde vrijstellingen werden verleend door de Vlaamse Regering. Het aantal aanvragen is en blijft over de jaren beperkt. In drie gevallen gaat het over het verderzetten van een Erasmus Mundus opleiding (na verlies van het Europees label). Vanaf 1 september 2016 loopt voor deze opleidingen de afwijking automatisch door wanneer de opleiding na afloop van de erkenning wordt voortgezet.

Een overzicht van de verleende vrijstellingen op de equivalentievoorwaarde:

A. Op basis van artikel II.264 van de Codex Hoger Onderwijs:

1. Bachelor of Social Sciences, gezamenlijk georganiseerd door de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel. De aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde werd voor maart 2013 ingediend, samen met het dossier macrodoelmatigheid en de aanvraag tot toelating van het organiseren van een anderstalige opleiding. De Vlaamse Regering heeft op 14 juni 2013 de vrijstelling verleend²².
2. Master of Fire Safety Engineering, georganiseerd door de Universiteit Gent. De aanvraag tot vrijstelling werd voor maart 2014 ingediend samen met het dossier macrodoelmatigheid en de aanvraag tot toelating van het organiseren van een anderstalige opleiding. De Vlaamse Regering heeft op 6 juni 2014 de vrijstelling verleend²³.
3. Master of Epidemiology, georganiseerd door de Universiteit Antwerpen. De aanvraag tot vrijstelling werd voor oktober 2014 ingediend samen de aanvraag tot de aanvraag tot toelating van het organiseren van een anderstalige opleiding. De Vlaamse Regering heeft op 9 januari 2015 de vrijstelling verleend²⁴.
4. Master of Business Engineering, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 oktober 2015. De Vlaamse Regering heeft op 8 januari 2016 de vrijstelling verleend²⁵.
5. Master of Economics, georganiseerd door de Universiteit Gent. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 oktober 2016. De Vlaamse Regering heeft op 13 januari 2017 de vrijstelling verleend²⁶.
6. Master of African Studies, georganiseerd door de Universiteit Gent.

²² <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14538>

²³ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14713>

²⁴ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14767>

²⁵ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14923>

²⁶ <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=15036>

De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 oktober 2016. De Vlaamse Regering heeft op 13 januari 2017 de vrijstelling verleend²⁷.

7. Master of Business and Information Systems Engineering, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven.

De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 oktober 2016. De Vlaamse Regering heeft op 13 januari 2017 de vrijstelling verleend²⁸.

8. Master of Actuarial and Financial Engineering, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 oktober 2017. De Vlaamse Regering heeft op 22 december 2017 de vrijstelling verleend²⁹.

9. Master of Biomedical Sciences, georganiseerd door de Universiteit Gent. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 oktober 2017. De Vlaamse Regering heeft op 22 december 2017 de vrijstelling verleend³⁰.

B. Op basis van artikel II.265, §3, van de Codex Hoger Onderwijs:

10. European Master of Food Science, Technology and Nutrition, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 maart 2015. De Vlaamse Regering heeft op 3 april 2015 de vrijstelling verleend³¹.

11. International Master of Adapted Physical Activity, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 maart 2015. De Vlaamse Regering heeft op 3 april 2015 de vrijstelling verleend³².

12. International Joint Master of Science in Sustainable Territorial Development, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 maart 2016. De Vlaamse Regering heeft op 25 maart 2016 de vrijstelling verleend³³.

4.6. Lijst anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen 2015-2016

Bijlage 4 geeft een overzicht van de georganiseerde anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen in het academiejaar 2015-2016 met het Nederlands equivalent en het aantal actieve inschrijvingen in diplomacontracten, opgesplitst naar Belg en niet-Belg.

²⁷ <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=15037>

²⁸ <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=15038>

²⁹ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=15101>

³⁰ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=15102>

³¹ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14818>

³² <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14818>

³³ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14950>

De opleidingen die een vrijstelling van de equivalentievoorwaarde verkregen op grond van artikel II.264 of artikel II.265, §3, van de Codex Hoger Onderwijs zijn niet opgenomen in de tabellen.

De anderstalige masteropleidingen zijn gespreid over verschillende studiegebieden, met toch wel een grote meerderheid binnen de studiegebieden Economische en toegepaste economische wetenschappen, Handelswetenschappen en bedrijfskunde, Wetenschappen en Toegepaste wetenschappen.

Alle anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen zijn Engelstalig met uitzondering van de Franstalige “Master en langue et littérature françaises”, aangeboden door de Katholieke Universiteit Leuven. De bachelor in de verpleegkunde, georganiseerd door Odisee, is meertalig: Nederlands, Frans en Engels.

De Katholieke Universiteit Leuven is nog steeds de grootste aanbieder van anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.

In de anderstalige opleidingen zijn zowel Belgen als niet-Belgen ingeschreven. Het studentenpubliek is uiteraard veelal niet-Belg.

Er zijn een paar uitzonderingen waar geen enkele Belgische student is ingeschreven, bijvoorbeeld:

- Bachelor of Theology and Religious Studies;
- Master of Educational Studies, beiden georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven.

Het komt ook voor dat in anderstalige opleidingen opmerkelijk meer Belgen dan niet-Belgen zijn ingeschreven, bijvoorbeeld:

- Bachelor of Digital Arts and Entertainment, georganiseerd door de Hogeschool West-Vlaanderen, met 234 Belgische studenten en 74 niet-Belgische studenten;
- Bachelor of International Business Management, georganiseerd door de Arteveldehogeschool, met 210 Belgische studenten en 71 niet-Belgische studenten;
- Master of Computer Science Engineering, georganiseerd door de Universiteit Gent, met 127 Belgische studenten en 3 niet-Belgische studenten.

Aan de Universiteit Gent is het studentenpubliek aan de anderstalige opleidingen overwegend Belg.

Zoals in het academiejaar 2014-2015 zijn er ook in 2015-2016 een aantal anderstalige masteropleidingen waarin in totaal weinig studenten zijn ingeschreven, bijvoorbeeld:

- Master of Industrial Sciences: Chemical Engineering met 11 studenten, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven;
- Master of Mathematical Engineering met 6 studenten, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven;
- Master of Biomolecular Sciences met 11 studenten, georganiseerd door de Vrije Universiteit Brussel.
- Master of Audiovisual Arts met 6 studenten, georganiseerd door de Hogeschool Gent.

In de Master of Archaeology, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven, is geen enkele student ingeschreven. De universiteit biedt de opleiding sinds het academiejaar 2016-2017 niet meer aan.

Er zijn enkele anderstalige ‘bacheloropleidingen’ die een relatief groot aantal Belgische en niet-Belgische studenten aantrekken, bijvoorbeeld:

Bachelor of Business Administration, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven in de campus Brussel – Hoofdstad: 189 Belgische en 269 niet Belgische studenten.

Bachelor of Digital Arts and Entertainment, georganiseerd door de Hogeschool West-Vlaanderen: 234 Belgische studenten en 74 niet – Belgische studenten.

Bachelor of International Business management, georganiseerd door de Arteveldehogeschool: 210 Belgische en 71 niet Belgische studenten.

In de Nederlandstalige equivalenten zijn overwegend Belgen ingeschreven. Het aantal niet-Belgische studenten is eerder beperkt. Voorbeelden van Nederlandstalige equivalenten met uitsluitend Belgische studenten:

- Master in de ingenieurswetenschappen: elektrotechniek met 80 Belgen, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven;
- Master in de onderwijskunde met 11 Belgen, georganiseerd door de Vrije Universiteit Brussel.

Opmerkelijk is dat in een aantal Nederlandstalige equivalenten geen studenten zijn ingeschreven en dit voornamelijk aan de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel in het studiegebied Toegepaste Wetenschappen, bijvoorbeeld:

- Master in de ingenieurswetenschappen: toegepaste natuurkunde;
- Master in de ingenieurswetenschappen: bouwkunde;
- Master in de ingenieurswetenschappen: werktuigkunde-elektrotechniek.

Het Nederlands equivalent van een aantal anderstalige masteropleidingen wordt aangeboden aan een andere instelling³⁴, bijvoorbeeld:

- Het Nederlands equivalent voor de Master of Business Economics, georganiseerd aan de Universiteit Gent, wordt aangeboden aan de Vrij Universiteit Brussel (master in de toegepaste economische wetenschappen);
- Het Nederlands equivalent voor de Master of Physics and Astronomy, georganiseerd door de Vrije Universiteit Brussel, wordt aangeboden aan de Universiteit Gent (master in de fysica en de sterrenkunde);
- Het Nederlands equivalent voor de Master of Bioinformatics, georganiseerd aan de Universiteit Gent, wordt aangeboden aan de Katholieke Universiteit Leuven (master in de bio-informatica).

De anderstalige Master of Bioinformatics wordt ook aan de Katholieke Universiteit Leuven aangeboden. In de Nederlandstalige master in de bio-informatica (KULeuven) is geen enkele student ingeschreven.

³⁴ Indien het Nederlandstalig equivalent wordt aangeboden aan een andere instelling is dit vermeld bij het equivalent.

5. MONITORING VAN HET ANDERSTALIG INITIEEL ONDERWIJSAANBOD

Een initiële bachelor- of masteropleiding wordt al dan niet als anderstalig beschouwd op grond van de samenstelling van het onderwijsprogramma van een modeltraject van een opleiding. Decretaal wordt duidelijk gedefinieerd wanneer een initiële bachelor- of masteropleiding anderstalig is. Een Nederlandstalige bacheloropleiding is anderstalig wanneer in het modeltraject de omvang van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, meer bedraagt dan 18,33% van de totale omvang van de aangeboden opleidingsonderdelen in het bachelortraject. Een Nederlandstalige initiële masteropleiding is anderstalig als de omvang van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen hoger is dan 50% van het totale mastertraject.

Voor de berekening van de voormelde percentages worden de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd, en de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs, niet meegenomen in de berekening.

Om erover te waken dat de hogescholen en universiteiten de vooropgestelde grenzen niet overschrijden heeft de decreetgever in de taalregelgeving bepaald dat jaarlijks een evaluatie wordt gemaakt van:

1. de verhouding van de omvang van het aantal aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, ten opzichte van de totale omvang van het aantal aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen;
2. het aandeel van de omvang van anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het gevolgde opleidingstraject van afgestudeerden in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.

De decreetgever wil met deze monitoring expliciet vermijden dat de hoger onderwijsinstellingen de decretale procedure voor het mogen aanbieden van een anderstalige opleiding zouden omzeilen.

Indien uit de jaarlijkse monitoring blijkt dat dat meer dan 33% van het aantal afgestudeerden in een niet-anderstalige opleiding meer dan 18,33% (initiële bachelor), of meer dan 50% (initiële master) van het aantal studiepunten voor die bepaalde opleiding zou verworven hebben in niet-Nederlandstalige opleidingsonderdelen, dan wordt die opleiding beschouwd als een anderstalige opleiding.

Indien uit de evaluatie blijkt dat gedurende twee opeenvolgende academiejaren ten minste 25% en ten hoogste 33% van het aantal afgestudeerden in een niet-anderstalige opleiding meer dan 18,33% (initiële bachelor) c.q. 50% (initiële master) van hun studiepunten verworven hebben in niet-Nederlandstalige opleidingsonderdelen, dan wordt deze opleiding ook beschouwd als een anderstalige opleiding.

Bijgevolg moet een instelling decretaal voor deze opleiding een equivalente initiële bachelor- of masteropleiding aanbieden vanaf het academiejaar volgend op het academiejaar waarin de resultaten van de evaluatie beschikbaar zijn. Gedurende drie academiejaren wordt deze equivalente opleiding niet in aanmerking genomen als enige equivalente opleiding in de Vlaamse Gemeenschap.

Om de evaluatie op een degelijke wijze uit te voeren is het belangrijk dat het opleidingsaanbod en de studentengegevens van elke hoger onderwijsinstelling eenduidig geregistreerd en gekend is. De Databank Hoger Onderwijs (DHO 2.0) is aangepast en geoptimaliseerd zodat een aantal elementen over de taalregelgeving kunnen worden opgevolgd. Vanaf het academiejaar 2016-2017 is DHO 2.0 operationeel en kan gradueel worden gestart met de opvolging van de monitoring. De eerste resultaten kunnen gegenereerd worden na de volledige verzameling van de studentengegevens, behaalde diploma's en validatie van de aangeleverde data. De afronding van het academiejaar 2016-2017 is voorzien voor het voorjaar 2018.

Een herhaling uit het taalrapport 2014-2015 van de opsomming van de essentiële elementen die voorzien en geregistreerd worden in DHO 2.0:

- de opvolging van welke opleidingen anderstalig zijn. De onderwijstaal van de opleiding wordt geregistreerd;
- de opvolging van de equivalentievereisten: voor elke anderstalige opleiding wordt de Nederlandstalige equivalente opleiding geregistreerd en de organiserende instelling;
- vrijstelling equivalentievoorwaarde: geregistreerd indien van toepassing en de decretale rechtsgrond wordt bijgehouden;
- niet-anderstalige opleidingen: de omvang van het aantal aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen ten opzichte van de totale omvang van het aantal aangeboden opleidingsonderdelen in niet-anderstalige initiële opleidingen;
- de opvolging van de maximumpercentages (6% en 35 %) anderstalig opleidingsaanbod;
- de opvolging van de percentages gevolgde anderstalige opleidingsonderdelen van de afgestudeerden in niet-anderstalige initiële opleidingen zal berekend worden op basis van gegevens uit DHO 2.0 via het Datawarehouse Hoger Onderwijs (laatste laadoperatie 2016-2017 in DHO 2.0 - uitrol voorzien voorjaar 2018);
- de onderwijstaal van de opleidingsonderdelen, waarvoor effectief wordt ingeschreven, wordt geregistreerd. Indien een opleidingsonderdeel anderstalig is, wordt één van de vier decretale motivaties opgegeven.

De administratie³⁵ heeft voor de opvolging van de monitoring op een eenduidige wijze gecommuniceerd naar alle hoger onderwijsinstellingen over welke gegevens zij moeten aanleveren via DHO 2.0.

³⁵ Departement Onderwijs – Afdeling Hoger Onderwijs en het Agentschap voor Hoger Onderwijs (AHOVOKS)

Wat het eerste luik van de monitoring betreft zijn de hogescholen en universiteiten verplicht voor elke niet-anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding volgende informatie mee te geven³⁶:

1. de anderstalige studieomvang van het modeltraject met volgende definitie:

Totale omvang van de opleidingsonderdelen in een andere onderwijstaal dan het Nederlands, uitgedrukt in studiepunten, aangeboden in het modeltraject van de Ingerichte Opleidingsvariëteit³⁷.

Het gaat om alle aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen binnen het modeltraject voor de opleiding (= gehele opleidingsprogramma), zowel verplichte als keuzevakken, en dit in de verschillende afstudeerrichtingen/opties/minors/... en waaruit een student zijn studietraject kan samenstellen.

In het geval een opleidingsonderdeel meermaals in het programma voorkomt (bijvoorbeeld als het in het onderwijsprogramma opgenomen is in 3 afstudeerrichtingen), wordt dit opleidingsonderdeel slechts éénmaal geteld (= uniek opleidingsonderdeel binnen opleidingsprogramma).

Het betreft uitsluitend:

- *de opleidingsonderdelen die gedoceerd worden door anderstalige gastprofessoren;*
- *de opleidingsonderdelen waaruit de expliciet gemotiveerde beslissing de meerwaarde voor de studenten en het afnemende veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt.*

Volgende opleidingsonderdelen worden NIET meegeteld:

- *de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd;*

- *de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs.*

Ook de opleidingsonderdelen die de student vrij kan kiezen binnen het globale opleidingsaanbod van de instelling, tellen niet mee. Het is in dat geval niet mogelijk om een taal te koppelen aan deze "opleidingsonderdelen", aangezien de student hier de keuzevrijheid heeft uit het gehele opleidingsaanbod buiten het voorziene modeltraject (hij kan zowel een Nederlandstalig opleidingsonderdeel als een anderstalig opleidingsonderdeel volgen).

De taal van deze vrij te kiezen opleidingsonderdelen wordt wel gemonitord in het tweede decretale luik van de jaarlijkse evaluatie (afgestudeerden aan de hand van de taal en motivatie geregistreerd bij de gevolgde en verworven opleidingsonderdelen).

2. de studieomvang van het modeltraject met volgende definitie:

Totale omvang van alle Nederlandstalige en anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, aangeboden in het modeltraject van de Ingerichte Opleidingsvariëteit³⁸.

Het gaat om alle aangeboden onderdelen binnen het modeltraject voor de opleiding (= gehele opleidingsprogramma), zowel verplichte als keuzevakken, en dit in de verschillende afstudeerrichtingen/opties/minors/... en waaruit een student zijn studietraject kan samenstellen.

³⁶ <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/documenten-databank-hoger-onderwijs>

³⁷ Ingerichte opleiding

³⁸ Ingerichte opleiding

In het geval een opleidingsonderdeel meermaals in het programma voorkomt (bijvoorbeeld als het in het onderwijsprogramma opgenomen is in 3 afstudeerrichtingen), wordt dit opleidingsonderdeel slechts éénmaal geteld (= uniek opleidingsonderdeel binnen opleidingsprogramma).

Op basis van deze gegevens in DHO 2.0 berekent de administratie de verhouding van de omvang van het aantal aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen ten opzichte van de totale omvang van het aantal aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in de Nederlandstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.

Voor de monitoring van het tweede luik van de afgestudeerden in een opleiding heeft de administratie³⁹ een mededeling⁴⁰ naar de hogescholen en universiteiten gestuurd hoe de berekening van de decretaal vooropgestelde percentages van de afgestudeerden van een opleiding zal gebeuren. Vermits de data over de taal van een opleidingsonderdeel die een student volgt pas beschikbaar is vanaf het academiejaar 2016-2017, wordt de monitoring van de afgestudeerden gradueel opgebouwd vanaf dat academiejaar. Omwille van die reden wordt in het volgende taalrapport voor het academiejaar 2016-2017 enkel de Nederlandstalige initiële masters van 60 studiepunten geanalyseerd, én enkel de afgestudeerden (diploma behaald) die in deze masters de volledige opleiding hebben doorlopen binnen een instelling in dat academiejaar. Dit betekent de studenten die 60 studiepunten hebben opgenomen en 60 studiepunten hebben verworven en gedelibereerd.

Voor de berekening worden de vrijstellingen niet meegenomen. De databank geeft enkel een zicht op de onderwijstaal van de gevolgde opleidingsonderdelen in een opleidingstraject. De taal van een vrijstelling wordt niet geregistreerd. Aan een inschrijving kunnen ook vrijgestelde studiepunten gekoppeld worden die niet gelinkt zijn aan specifieke opleidingsonderdelen en dus ook niet aan een onderwijstaal.

De teller wordt (per afgestudeerde) als volgt bepaald:

- *het totaal aantal verworven en gedelibereerde studiepunten in het geheel van de opleiding tot en met het moment van het behalen van het diploma;*
- *de studiepunten in anderstalige opleidingsonderdelen;*
- *studiepunten die niet worden meegenomen:*
 - *de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd;*
 - *en de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs.*

De noemer wordt (per afgestudeerde) als volgt bepaald:

- *het totaal aantal verworven en gedelibereerde studiepunten in het geheel van de opleiding tot en met het moment van het behalen van het diploma;*

³⁹ Het Agentschap voor Hoger Onderwijs (AHOVOKS) in samenspraak met het Departement Onderwijs – Afdeling Hoger Onderwijs

⁴⁰ <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/documenten-databank-hoger-onderwijs>

- *de studiepunten in anderstalige en niet-anderstalige opleidingsonderdelen;*
- *studiepunten die ook worden meegenomen:*
 - *de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd;*
 - *en de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs.*

6.1. Onderwijzend personeel

6.1.1. VEREISTE TAALKENNIS DOCENTEN

De decreetgever bewaakt de kwaliteit van het taalgebruik van het personeel door een aantal concrete criteria op te leggen wat het taalbeheersingsniveau betreft zowel inzake de onderwijstaal als de bestuurstaal. Voor een overzicht van de basisregels wordt verwezen naar de rapportering van vorig jaar.

Vooraf dient te worden opgemerkt dat de universitaire taalcentra⁴¹ intussen de organisatie van de afname van de erkende taaltesten in goede banen hebben geleid.

De meeste instellingen hanteren de ITACE-test en de portfolio- test KU Leuven - die beide intussen internationaal gevalideerd werden door ALTE (Association of Language Testers in Europe) – om de onderwijstaal van de personeelsleden te testen.

Voor de docenten die hun kennis van het Nederlands moeten aantonen, wordt doorgaans de Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen (ITNA) gebruikt. Ook deze test voldoet aan de internationale kwaliteitseisen voor taaltoetsing.

De controle van het decretale vereiste beheersingsniveau inzake de **onderwijstaal** gebeurt per onderwijsinstelling jaarlijks via de regeringscommissarissen. Per brief van 16 november 2017 werd aan de regeringscommissarissen een update van de cijfers gevraagd.

In de rapportering worden enkel de cijfers van de titularissen van een opleidingsonderdeel weergegeven. Essentieel is dat men op 1 december 2017 als titularis van een opleidingsonderdeel een aanstelling of benoeming heeft, ongeacht of men op dat moment of pas in het tweede semester daadwerkelijk een onderwijsopdracht uitoefent. In de cijfers worden personeelsleden die titularis zijn van een anderstalig opleidingsonderdeel, maar beschikken over een voldoende geacht diploma dat leidt tot vrijstelling van de taaltest niet opgenomen.

⁴¹ De leden van het Interuniversity Testing Consortium (IUTC), dit zijn de talencentra verbonden aan de universiteiten, hebben in samenwerking de ontwikkeling gerealiseerd van interuniversitaire taaltesten: de Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen (afgekort ITNA) en de Interuniversitaire taaltest Academisch Engels (Interuniversity Test of Academic English – afgekort ITACE).

Het Interuniversity Testing Consortium bestaat uit volgende leden:

- KU Leuven:

o Interfacultair Instituut voor Levende Talen (ILT)

o Universitair Talencentrum KU Leuven – Campus Brussel;

- Universiteit Antwerpen: Linguapolis;

- Universiteit Gent: Universitair Centrum voor Talenonderwijs;

- Vrije Universiteit Brussel: Academisch Centrum voor Taalonderwijs (ACTo).

De geactualiseerde aantallen geven volgende stand van zaken op 1 december 2017:

Universiteiten	
<i>Onderwijstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taalttest het vereiste niveau moet aantonen	1963
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	1910
Hogescholen	
<i>Onderwijstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taalttest het vereiste niveau moet aantonen	401
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	391

Samenvattend kan geconcludeerd worden inzake de onderwijstaal:

- Universiteiten: van de personeelsleden die via een taalttest het vereiste niveau moeten aantonen zijn er op de referentiedatum 53 niet in orde (d.w.z. zonder vereist taalattest).
- Hogescholen: van de personeelsleden die via een taalttest het vereiste niveau moeten aantonen zijn er op de referentiedatum 10 niet in orde (d.w.z. zonder vereist taalattest).

Personeelsleden die op de referentiedatum niet voldoen, maar lesgeven in het tweede semester van dit academiejaar kunnen eventueel nog tijdig voor de aanvang van hun onderwijsopdracht de test met succes afleggen. Personeelsleden die op het ogenblik van de uitvoering van de onderwijsopdracht niet zijn geslaagd kunnen niet langer titularis zijn van het betreffende opleidingsonderdeel tot het moment dat zij het vereiste taalattest kunnen voorleggen.

Ook de opvolging inzake de **bestuurstaal** (kennis van het Nederlands) gebeurt jaarlijks door de regeringscommissarissen.

Aangestelde en vastbenoemde personeelsleden belast met een onderwijsopdracht, die geen opleidingsonderdelen in het Nederlands doceren, die niet genieten van de overgangsregeling (artikel II.389 Codex Hoger Onderwijs) welke een vermoeden van taalkennis instelt of niet beschikken over een voldoende geacht diploma, moeten via een taalttest aantonen dat ze voldoen aan de decretale voorwaarde, met name: de kennis van het Nederlands op ERK niveau B2.

Wat de monitoring inzake de vereiste kennis van de bestuurstaal betreft moet gewezen worden op de met ingang van 1 september 2017 ingevoerde wijziging van het artikel II.270, §2, in de volgende zin:

“Aan die voorwaarde moet voldaan worden binnen 3 jaar na zijn aanstelling of op het moment van zijn benoeming.”

Vervangen door:

“Het instellingsbestuur voorziet een verplicht integratietraject dat garandeert dat het personeelslid na twee jaar minstens de Nederlandse taal beheerst op ERK-niveau A2, dat wordt afgesloten met het vereiste beheersingsniveau op ERK-niveau B2, en dat door het betrokken personeelslid wordt afgerond binnen de vijf jaar na zijn aanstelling of op het moment van zijn benoeming.”

Om de instellingen van hoger onderwijs toe te laten zich op een proactieve en duurzame manier internationaal te positioneren en in functie daarvan een personeelsbeleid te voeren,

werd deze wijziging aangebracht. Het feit dat de bestuurstaal het Nederlands is, blijft onaangeroerd. De bepaling wijzigt dus niets aan de voorwaarde om te voldoen aan het vereiste niveau van ERK-niveau B2, maar verlengt enkel de termijn waarover de docent beschikt na de aanstelling.

Dit is het niveau dat een personeelslid moet beheersen binnen de vijf jaar na de aanstelling en op het moment van de benoeming. Dit is de decretale vereiste waaraan ingeval er niet wordt aan voldaan juridische gevolgen worden gekoppeld.

Voor 'benoemde' personeelsleden verandert de situatie niet. Het vereiste niveau moet voorliggen op het moment van de vaste benoeming.

De aangepaste regelgeving heeft tot gevolg dat alle op 1 september 2017 aangestelde en benoemde personeelsleden, welke intussen nog niet aan het vereiste taalkennis ERK- niveau B2 voldoen, onder de toepassing van deze gewijzigde bepaling vallen. De huidige overgangsbepaling (art. II.389) welke een vermoeden van kennis instelt ten aanzien van aangestelde en benoemde personeelsleden vóór het academiejaar 2013-2014 blijft ook gelden. Dus alle aangestelde personeelsleden die op 1 september 2017 geen kwalificatiegetuigschrift kunnen voorleggen, waaruit blijkt dat ze het vereiste niveau beheersen, genieten van een verlenging van de termijn.

Dit betekent concreet dat een personeelslid dat reeds drie jaar is aangesteld met de invoering van deze gewijzigde bepaling ook over een termijn van vijf jaar in plaats van drie jaar beschikt om het vereiste taalbeheersingsniveau aan te tonen. De reeds aangestelde jaren worden wel meegerekend in de termijn van vijf jaar met als gevolg dat het integratietraject reeds loopt voor deze personeelsleden. De decretale termijn van vijf jaar loopt vanaf de aanstelling van het personeelslid. Het betreffende artikel bepaalt namelijk dat het traject dat leidt tot een ERK-niveau B2 moet afgerond zijn binnen de vijf jaar na aanstelling.

De volgende aantallen geven een stand van zaken op 1 december 2017:

Universiteiten	
<i>Bestuurstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taaltest het vereiste niveau moet aantonen	111
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	26
Aantal personeelsleden dat geen vereiste taalattest heeft	85
<i>Waarvan:</i>	
<i>Aantal personeelsleden dat op 1-10-2017 meer dan 3 jaar was aangesteld</i>	10
<i>Aantal benoemde personeelsleden</i>	1
<i>Aantal personeelsleden dat geen taalattest heeft behaald binnen de 3 jaar na aanstelling</i>	11
Hogescholen	
<i>Bestuurstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taaltest het vereiste niveau moet aantonen	14
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	9
Aantal personeelsleden dat geen vereiste taalattest heeft	5
<i>Waarvan:</i>	
<i>Aantal personeelsleden dat op 1-10-2017 meer dan 3 jaar was aangesteld</i>	3
<i>Aantal benoemde personeelsleden</i>	0
<i>Aantal personeelsleden dat geen taalattest heeft behaald binnen de 3 jaar na aanstelling</i>	3

Inzake de bestuurstaal zijn er op het moment van de telling aan de universiteiten 85 personeelsleden nog niet het vereiste taalattest hebben, aan de hogescholen zijn dit 5 personeelsleden. In het licht van de aangepaste regelgeving kan het hiernavolgende worden geconcludeerd.

Gezien de decretale verlenging van de termijn welke onmiddellijke toepassing vindt en rekening houdend met de reeds bestaande overgangsregeling op grond waarvan de taalvereiste pas geldt op het met ingang van het academiejaar 2013-2014 aangesteld en benoemd personeel, zijn er momenteel nog geen aangestelde anderstalige lesgevers, die meer dan 5 jaar aangesteld waren begin academiejaar 2017-2018 en dus moeten verplicht voldoen aan een B2-atteest Nederlands.

Dit geldt ook voor de 13 personeelsleden (10 aan de universiteiten en 3 aan de hogescholen) die op 1-10-2017 meer dan 3 jaar waren aangesteld. Zij hebben bijgevolg in functie van hun aanstellingsdatum nog minstens tot de start van het academiejaar 2018-2019 om te voldoen aan de taalvereiste inzake bestuurstaal.

Er is een vastbenoemde docent die op het ogenblik van de telling niet voldeed aan het vereiste niveau inzake bestuurstaal.

Met de aangepaste regelgeving inzake de bestuurstaal wordt aan de instellingen de opdracht gegeven om een integratietraject uit te werken dat moet leiden tot het behalen van het vereiste niveau na vijf jaar. Dat integratietraject moet deze personeelsleden begeleiden bij het behalen van het vereiste taalniveau in twee stappen. Na twee jaar wordt het niveau A2 bereikt. Aan het niet behalen van dat niveau A2 zijn geen juridische gevolgen gekoppeld. Dit maakt deel uit van de invulling van het integratietraject waarvoor de instellingen de verantwoordelijkheid dragen. Het VLOR advies over de taalregeling spreekt van een verplicht vormingspakket voor buitenlandse docenten gericht op de beheersing van de bestuurstaal naast introductie in de Vlaamse context, de bestuursstructuur van de instelling, de onderzoeksfinancieringsmogelijkheden. Dit lijkt een mogelijke gepaste invulling.

Uit de decretale bepaling kan wel afgeleid worden dat er een testmoment moet ingebouwd worden na twee jaar. Verder bepalen de instellingen autonoom de inhoudelijke invulling van het traject. Deze moet wel de personeelsleden de nodige begeleiding bieden, zodat zij na twee jaar het niveau A2 kunnen bereiken (zonder juridische gevolgen wat hun aanstelling betreft) en na vijf jaar het decretaal vereiste niveau B2 halen (met juridische gevolgen wat hun aanstelling betreft).

De opvolgingstaak van deze aangepaste regelgeving naar de toekomst toe betreft:

- (1) het bezit van het kwalificatiegetuigschrift ERK-niveau B2 binnen de vijf jaar na de aanstelling van het personeelslid en op het moment van de benoeming;
- (2) het voorhanden zijn van een integratietraject, waarbij na twee jaar in een testmoment van het ERK-niveau A2 wordt voorzien.

Bijlage 3: Niveaus Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor talen

6.1.2. VOORZIENINGEN EN TAALBEGELEIDINGSMAATREGELEN PERSONEEL

De decreetgever heeft de hoge onderwijsinstellingen de taak gegeven om voor de leden van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel te voorzien in aangepaste voorzieningen, waaronder een toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen.

Via het taalsjabloon (zie bijlage 2) is aan de hogescholen en universiteiten gevraagd in welke voorzieningen zij hieromtrent hebben voorzien.

Samengevat kan geconcludeerd worden dat met de invoering van de specifieke decretale voorwaarden inzake kwaliteit en de monitoring van de taalkennis van het onderwijzend personeel intussen structureel wordt ingezet op taalbegeleiding zowel door de universiteiten als de hogescholen.

Er wordt een sterk stimuleringsbeleid gevoerd waarbij het volgen van een taalopleiding wordt gezien als een onderdeel van het professionaliseringstraject dat het personeel dient te volgen. Het aanbod dat wordt voorzien is toegankelijk en zeer ruim. Meestal wordt samengewerkt met gespecialiseerde taalcentra⁴², die ook gericht opleiden met de bedoeling om te slagen voor het decretaal vastgelegde ERK-niveau C1. Er wordt ook meer en meer ingezet op online taalbegeleiding van docenten. Voor het personeel dat een onderwijsopdracht heeft, wordt doorgaans het volgen van opleidingen en het afleggen van de testen kosteloos aangeboden.

De rapportering van de universiteiten en hogescholen ligt volledig in de lijn met vorig jaarverslag. Waar mogelijk wordt een update van cijfers gegeven of aangegeven dat een aangekondigd systeem intussen opgestart werd bv. E-learning platform (UAntwerpen) of wordt gemeld dat de begeleidingsinitiatieven geoptimaliseerd worden bv. taaltrajecten (PXL hogeschool), organisatie van een workshopreeks voor docenten (Odisee hogeschool). Voor een volledige beeld van wat de diverse onderwijsinstellingen hebben gerapporteerd, wordt verwezen naar de voorgaande taalrapportering 2014-2015 en de jaarverslagen gepubliceerd op de individuele websites van de instellingen.

6.2. Studenten

Naast de vereiste taalvoorzieningen voor de docenten (zie 6.1.) heeft de decreetgever ook voor de studenten regels vooropgesteld.

Voor studenten, die anderstalige opleidingsonderdelen volgen, of die een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding volgen, is het belangrijk dat zij over voldoende kennis beschikken over de onderwezen taal.

⁴² Universiteit Antwerpen: Linguapolis;

Universiteit Gent: Universitair Centrum voor Talenonderwijs;

Vrije Universiteit Brussel: Academisch Centrum voor Taalonderwijs (ACTo).

Om eventueel de taalkennis bij te schaven zijn de hogescholen en universiteiten verplicht te voorzien in een kosteloos en toegankelijk aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen.

Bij een eerste inschrijving voor een opleiding van een student kan een instelling als bijkomende toelatingsvoorwaarde stellen dat de student beschikt over voldoende kennis van het Nederlands. Voor een inschrijving in een niet-Nederlandstalige opleiding kan de toegang afhankelijk worden gesteld van een toets over de voldoende kennis van de gebruikte onderwijstaal.

De hoger onderwijsinstellingen moeten ook ervoor zorgen dat de toekomstige studenten in anderstalige opleidingsonderdelen of anderstalige opleidingen hun taal kennis van de onderwijstaal kunnen testen.

De decreetgever verplicht de hoger onderwijsinstellingen tevens te voorzien in taalbegeleidingsmaatregelen in het programma van een initiële opleiding met anderstalige opleidingsonderdelen of in een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding.

Decretaal kunnen deze taalbegeleidingsmaatregelen bestaan uit:

1. taalopleidingsonderdelen, met inbegrip van de taalvakken die aangeboden worden binnen het pakket van verplichte opleidingsonderdelen of als een verplicht keuzevak;
2. taalbegeleidingsmaatregelen die geïntegreerd worden in de anderstalige opleidingsonderdelen: actieve begeleiding van de studenten en voor de studenten duidelijk herkenbaar in het opleidingsonderdeel.

Deze extra taalbegeleidingsmaatregelen in de anderstalige curricula zijn van cruciaal belang om de studievoortgang te stimuleren en om met succes te slagen.

Van bovengenoemde voorwaarden kan afgeweken worden:

1. als in het geval van een aansluitende masteropleiding de taalbegeleidingsmaatregelen opgenomen zijn in de voorafgaande bacheloropleiding;
2. als in het geval van een niet-aansluitende masteropleiding de taalbegeleidingsmaatregelen opgenomen zijn in het voorbereidingsprogramma of in het schakelprogramma.

In de jaarlijkse taalrapportering worden de volgende vragen gesteld aan de instellingen:

1. De instelling voorziet in de mogelijkheid dat studenten, die een initiële bachelor- of masteropleiding volgen met anderstalige opleidingsonderdelen of een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding, hun taalkennis van deze andere taal kunnen testen: op welke wijze gebeurt dit binnen de instelling?
2. Welke taalbegeleidingsmaatregelen voorziet de instelling in het opleidingsprogramma van initiële bachelor- of masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen?
3. Op welke wijze voorziet de instelling voor studenten in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen?

6.2.1. DE WIJZE WAAROP DE STUDENTEN HUN TAALKENNIS KUNNEN TESTEN

Uit de rapporteringen 2015-2016 blijkt dat bijna alle hogescholen en universiteiten voorzien in taaltesten, zodat de studenten hun taalkennis kunnen toetsen.

Studenten kunnen deelnemen aan testen ontwikkeld door de leden van het Interuniversity Testing Consortium (IUTC):

- de Interuniversitaire taaltest Academisch Engels (ITACE), en;
- de Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen (ITNA).

Het consortium ontwikkelt curriculumonafhankelijke en gestandaardiseerde testen.

De studenten worden doorgaans doorverwezen naar de universitaire talencentra.

Naar analogie met de twee vorige taalrapporteringen vermelden een aantal hogescholen dat zij zelf een test hebben uitgewerkt. Soms gebeurt de test via een gesprek met de student en met de docent/begeleider.

Uit de verslagen van de instellingen blijkt dat ook voor 2015-2016 vaak dezelfde informatie wordt meegegeven als in de rapporteringen 2013-2014 en 2014-2015. Voor een volledig overzicht verwijzen we naar de twee vorige gebundelde taalrapporteringen.

De *Universiteit Hasselt* meldt opnieuw dat de betreffende testen zo spoedig mogelijk worden voorzien binnen de universiteit.

Een weergave van extra opgenomen of gewijzigde info uit de instellingsrapporten:

- *Universiteit Antwerpen*: de instelling nam de ITACE for Students en de ITNA op in het onderwijs- en examenreglement. Dit betekent dat de ITACE for Students als toelatingsvoorwaarde, naast de bestaande, wordt opgenomen voor toekomstige studenten in Engelstalige opleidingen.
- *Vrije Universiteit Brussel*: naast de testen Engels en Nederlands vermeldt de universiteit voor de Franse taal het volgende: “DELFI (Diplôme d'études en langue française) en DALF (Diplôme approfondi de langue française): officiële diploma's uitgereikt door het Franse ministerie van Onderwijs, om de taalvaardigheid Frans te attesteren van niet-Franstaligen.”.
- *Hogere Zeevaartschool*: de studenten kunnen hun taalkennis testen via studiemateriaal dat voorzien is in de bibliotheek van de hogeschool. Bijvoorbeeld: “Marlins English for Seafarers Study Pack” (boek + CD-rom) en “The International Maritime Language Programme: An English Course for students at Maritime Colleges and for on-board training” (boek + CD-rom). Naast het studiemateriaal dat specifiek gericht is op Maritiem Engels, zijn er ook algemene werken over grammatica, schrijfstijl, enz.
- *LUCA School of Arts*: tijdens het academiejaar 2015-2016 heeft de dienst Internationalisering een voorstel uitgewerkt om studenten vlot te kunnen doorverwijzen naar docenten die beschikken over de nodige kwalificaties in de onderwijstaal waarin de student wil worden getest. Een korte interne taaltest werd ontwikkeld die kan gebruikt worden door alle opleidingen.

6.2.2. WELKE TAALBEGELEIDINGSMAATREGELEN VOORZIET DE INSTELLING IN HET OPLEIDINGSPROGRAMMA VAN INITIËLE BACHELOR- OF MASTEROPLEIDINGEN MET ANDERSTALIGE OPLEIDINGSONDERDELEN OF VAN ANDERSTALIGE INITIËLE BACHELOR- OF MASTEROPLEIDINGEN

Decretaal zijn de hoger onderwijsinstellingen verplicht om te voorzien in taalbegeleidingsmaatregelen in het onderwijsprogramma van de initiële bachelor- en masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van de anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen.

Alle hogescholen en universiteiten hebben in hun taalrapportering 2015-2016 hun taalbegeleidingsmaatregelen vermeld die zij opnemen in hun curricula. Ook op deze vraag vermelden de instelling vaak dezelfde maatregelen zoals opgenomen in de taalrapporteringen van de academiejaren 2013-2014 en 2014-2015. In het gebundelde rapport van 2013-2014 wordt per instelling een samenvattend overzicht gegeven, en in het gebundelde rapport van 2014-2015 worden een algemeen overzicht gegeven van de vermelde taalbegeleidingsmaatregelen.

Bijkomende informatie opgenomen in de rapporten 2015-2016 t.o.v. 2013-2014 en 2014-2015:

- *Universiteit Antwerpen*: Linguapolis voerde, om tegemoet te komen aan de vraag naar begeleiding academisch Engels van individuele studenten, een uitgebreide behoefteanalyse uit bij de studenten, docenten en het Departement Onderwijs van de universiteit. Het doel van de behoefteanalyse was om vanaf 2016-2017 een doelgroepsgericht en behoeftegestuurd ondersteunend aanbod Academisch Engels te ontwerpen voor de universiteit en haar studenten. In het voorjaar 2016 werd de module academisch schrijven uitgetest in een pilootmodule.
- *Artesis Plantijn Hogeschool* vermeldt ook in dit rapport opnieuw dat er grote noden zijn bij de School of Arts voor taalondersteuning in andere talen. In de onderwijs- en examenregeling van de hogeschool wordt in een bijlage een detailoverzicht van de vormingen en workshops opgenomen.
- *Arteveldehogeschool*: Studenten kunnen hun Engels verbeteren via de workshops English@home of Survival English. Sinds het tweede semester van 2016 voorziet de dienst studieadvies een aanbod Frans via de taalworkshop “Allo Micro”. Steekkaarten in het Engels en het Frans voor zakelijk schrijven en notities zijn in voorbereiding.
- *Hogeschool West-Vlaanderen*: Vanaf het academiejaar 2014-2015 werd in het onderwijs- en examenreglement opgenomen dat studenten via een creditcontract taalopleidingsonderdelen kunnen volgen.

6.2.3. OP WELKE WIJZE VOORZIET DE INSTELLING VOOR STUDENTEN IN AANGEPASTE VOORZIENINGEN, WAARONDER EEN KOSTELOOS TOEGANKELIJK EN BEHOEFTEDEKKEND AANBOD VAN NEDERLANDSTALIGE EN ANDERSTALIGE TAALCOURSUSSEN EN TAALBEGELEIDINGSMAATREGELEN

Decretaal zijn de hogescholen en universiteiten verplicht te voorzien in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen.

In de taalrapporten geven de hoger onderwijsinstellingen aan op welke manier zij invulling geven aan deze decretale regels. In veel rapporten wordt de oplijsting gegeven opgesplitst naar het Nederlands en anderstalig aanbod.

Naar analogie met de vorige rapporteringen sommen de hogescholen en universiteiten doorgaans dezelfde voorzieningen op. Een aantal instellingen hebben onderdeel 6.2.2. en 6.2.3. samen beantwoord.

Ook voor dit onderdeel verwijzen we dan ook naar de gebundelde rapporten van 2013-2014 en 2014-2015. In het rapport 2013-2014 wordt per instelling een samenvattend overzicht gegeven, en in het gebundelde rapport van 2014-2015 wordt een algemeen overzicht gegeven van de voorzieningen die de instellingen voorzien.

Bijkomende informatie opgenomen in de rapporten 2015-2016 t.o.v. 2013-2014 en 2014-2015 - *Universiteit Antwerpen*: om de integratie te vergemakkelijken van de inkomende uitwisselingsstudenten voorziet de universiteit in een cursus Nederlands "Survival on Arrival". Deze cursus is in 2015 ontwikkeld door Linguapolis. De focus ligt inhoudelijk op 'overleven' in een studentenomgeving en op communicatie.

Voor de uitgaande studenten is het gebruikelijk om vooraf een taalcursus te volgen, om de taal van het gastland aan te leren of om een hoger niveau te behalen van de onderwijstaal. In het academiejaar 2014-2015 werd verder onderzocht of een online taalleerplatform universiteitsbreed (schriftelijke taalvaardigheid en leestaalvaardigheid) kon worden ingezet, eventueel aangevuld met een aanbod van Linguapolis (contactonderwijs en specifieke academische taalvaardigheid). Tijdens het academiejaar 2015-2016 werden de contractuele verplichtingen afgewerkt. Sinds het academiejaar 2016-2017 kunnen alle studenten een licentie aankopen via Blackboard voor zes talen.

- *Universiteit Gent*: de universiteit somt zoals in vorige rapporten de initiatieven op die centraal, in de faculteiten, extra-curriculair, worden genomen op basis van de verkregen informatie van de faculteiten. De taalbegeleidingsmaatregelen kunnen echter zodanig geïntegreerd zijn in het onderwijsbeleid van een faculteit dat de faculteit ze niet als bijzondere taalbegeleidingsmaatregelen beschouwt.

- *Erasmushogeschool Brussel*: In verschillende opleidingen wordt bij de studenten uit de eerste bachelor een taaltest Nederlands afgenomen. In het geval van een onvoldoende resultaat, zorgen de opleidingen/departementen voor opvolging en ondersteuning. Ondersteuning anderstalige cursussen: in samenwerking met het werkveld zijn er initiatieven om de meertaligheid van de studenten te ontwikkelen.

- *Odisee*: de hogeschool meldt dat sinds dit academiejaar op elke campus en per studiegebied, soms per opleiding, een "taalatelier" werd geïnstalleerd waar studenten taalcoaching kunnen krijgen van taalcoaches of ankerpersonen talenbeleid.

Ook in de taalrapporten 2015-2016 vermelden een aantal instellingen dat bepaalde cursussen niet volledig gratis zijn:

- *Universiteit Antwerpen*: de cursus Nederlands “Survival on Arrival” voor inkomende uitwisselingsstudenten wordt gedeeltelijk gesubsidieerd. De universiteit deelt een éénmalige voucher uit ter waarde van 155 euro, de eigen bijdrage van de student bedraagt 60 euro. Ook voor de uitgaande uitwisselingsstudenten is een eenmalige gedeeltelijke subsidiëring van 70% van het inschrijvingsgeld voorzien, op vertoon van effectieve deelname en een effectief verblijf van minimum 3 maanden in het buitenland. De subsidie geldt enkel voor de Linguapolis-taalopleidingen.

- *Vrije Universiteit Brussel*: ook in hun rapport 2015-2016 meldt de universiteit dat hun studenten, naast de andere begeleidingsmaatregelen, bij ACTO terecht kunnen voor extra-taalniveaucursussen, gelinkt aan het ERK. De studenten en het personeel kunnen deze taallessen volgen aan een sterk verminderd tarief.

- *Arteveldehogeschool*: zoals in de vorige twee taalrapporteringen vermeldt de hogeschool ook voor 2014-2015 dat voor bepaalde Nederlands cursussen kosten worden aangerekend:

- instapcursussen instromende studenten: 15 tot 25 euro;
- taalworkshops: 10 euro inschrijving.

Voor het Engelstalig aanbod wordt ook inschrijvingsgeld gevraagd: 25 euro. Voor deze groep wordt het inschrijvingsgeld wel terugbetaald na afloop van de cursus op voorwaarde dat de student aanwezig was.

Voor het anderstalig aanbod kunnen instromende studenten een instapcursus Frans volgen: 25 euro.

6.3. Recht om examens in het Nederlands af te leggen

De studenten in het Vlaams hoger onderwijs hebben het recht om over een niet-Nederlandstalig opleidingsonderdeel, en waarvoor binnen dezelfde opleiding geen equivalent in het Nederlands wordt gedoceerd, het examen in het Nederlands af te leggen. Dit recht geldt niet voor de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd, en de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs. Het recht geldt evenmin als het gaat over anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen.

Aan de hoger onderwijsinstellingen werd gevraagd hoeveel studenten gebruik maken van dit recht om examens in het Nederlands af te leggen en of de instelling in een specifieke aanvraagprocedure voorziet.

Het recht om een examen in het Nederlands af te leggen en de hiervoor te volgen procedure wordt voornamelijk opgenomen in de gedragscode of in het onderwijs- en examenreglement van de instelling. De procedure wordt vaak geregeld op facultaire basis, of studenten kunnen dit gewoon individueel afspreken met hun docent/examinator, studentenadministratie, studiebegeleider, ...

In een aantal hogescholen heeft geen enkele student specifiek gevraagd om gebruik te maken van dit recht, bijvoorbeeld: Arteveldehogeschool, Hogeschool Gent, Karel de Grote-Hogeschool, LUCA School of Arts.

Een aantal instellingen melden dat studenten in de regel geen gebruik maken van deze mogelijkheid omdat studenten bewust zijn van het belang van de kennis van de vreemde taal voor hun verdere professioneel functioneren.

Uit de rapporteringen blijkt dat veel instellingen geen cijfers hebben over hoeveel studenten gebruik hebben gemaakt van dit recht. De gegevens worden niet altijd op instellingsniveau bijgehouden of zelfs niet op facultair niveau. Het is bijgevolg niet mogelijk om een overzicht te geven per instelling over het aantal studenten die dit recht benutten.

De *Universiteit Antwerpen* meldt in haar rapport dat het sterk verschilt van faculteit tot faculteit of studenten kiezen om het examen in het Nederlands af te leggen. De universiteit voorziet niet in een specifieke aanvraagprocedure. Het wordt geregeld in de faculteit en meestal met de betrokken docent. De universiteit heeft het resultaat van de bevraging hieromtrent per faculteit opgenomen in haar rapport. De meeste faculteiten beschikken niet over exacte cijfers van het aantal studenten die specifiek gevraagd hebben om een examen in het Nederlands af te leggen. Het komt voor dat examens tweetalig worden opgesteld waardoor de student beslist op het moment van het afleggen van zijn examen.

Binnen de opleiding geneeskunde hebben alle reguliere studenten gebruik gemaakt van het recht om het examen in het Nederlands af te leggen van de Engelstalige opleidingsonderdelen. Voor de Erasmusstudenten wordt in een Engelstalig examen voorzien.

Universiteit Gent: Indien de eindcompetenties van een opleidingsonderdeel in een Nederlandstalige bachelor- of masteropleiding, of een Nederlandstalig voorbereidings- of schakelprogramma geen taalcompetenties omvatten, heeft de student het recht om geëvalueerd te worden in het Nederlands.

Aan de *Katholieke Universiteit Leuven* moeten de studenten die gebruik willen maken van dit recht dit melden volgens de facultaire procedure van de opleiding waarin het opleidingsonderdeel zich situeert.

Universiteit Hasselt: de examenvragen van de anderstalige opleidingsonderdelen worden in de meeste gevallen in het Engels en in het Nederlands voorzien. De student kiest vrij in welke taal hij antwoordt.

De *Vrije Universiteit Brussel* geeft geen exacte cijfers. In het algemeen wordt zelden gebruik gemaakt van dit recht waardoor geen specifieke procedure is voorzien.

De faculteiten “Economische en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School”, “Letteren en Wijsbegeerte” en “Geneeskunde en Farmacie” voorzien echter wel in een specifieke procedure in hun aanvullend facultair onderwijs- en examenreglement om dit recht aan te vragen: studenten melden dit uiterlijk drie weken voor de aanvang van de examenperiode via e-mail aan de titularis met het faculteitssecretariaat in kopie.

Artesis Plantijn Hogeschool: per departement worden de mogelijkheden om gebruik te maken van dit recht opgesomd.

In de *Arteveldehogeschool* is de garantie om de evaluatie in het Nederlands te kunnen afleggen opgenomen in het studiecontract.

7. GEDRAGSCODE

De Vlaamse hoger onderwijsinstellingen stellen een gedragscode⁴³ op na raadpleging van de studenten, en leggen een taalregeling vast voor studenten en docenten in het onderwijs- en examenreglement.

In de gedragscode legt de instelling de spelregels uit hoe zij onder meer omgaan met de decretale verplichtingen omtrent het gebruik van een andere taal dan het Nederlands in hun onderwijs en vermeldt de meerwaarde van het gebruik van een andere taal. De instelling geeft in de code aan hoe haar taalbeleid voldoet aan de kwaliteits- en democratiseringsvoorwaarden, en vermeldt de richtlijnen over de controle op de taalvereisten van studenten en docenten en de evaluatie van het taalbeleid.

In de taalrapporten 2015-2016 wordt zoals door de administratie gevraagd (zie bijlage 2 – punt 3) het webadres meegedeeld waar de gedragscode van de instelling is terug te vinden. Indien de gedragscode integraal deel uit maakt van het onderwijs- en examenreglement, wordt verwezen naar de link waar dit is terug te vinden of wordt de algemene instellingswebsite vermeld. In bepaalde verslagen wordt extra uitleg gegeven over de gedragscode.

De gedragscode wordt jaarlijks voorgelegd en goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de instelling of wordt goedgekeurd als onderdeel van het onderwijs- en examenreglement.

Zoals reeds vastgesteld in de academiejaren 2013-2014 en 2014-2015 worden in de gedragscodes 2015-2016 van de hogescholen en universiteiten veelal de decretale richtlijnen opgenomen omtrent het gebruik van een andere taal dan het Nederlands, de meerwaarde en functionaliteit van het gebruik van een andere onderwijstaal in het opleidingsaanbod, de vermelding van de kwaliteitsbewaking, de decretale toegestane percentages anderstalige opleidingsonderdelen, de taal waarin geëxamineerd wordt, de toelatingsvoorwaarden inzake taal, vermelding dat de taal van een opleidingsonderdeel wordt opgenomen in de ECTS-fiche,

In bepaalde instellingen worden specifieke aspecten opgenomen in de gedragscode of in het onderwijs- en examenreglement. Enkele voorbeelden:

De *Katholieke Universiteit Leuven* vermeldt in haar gedragscode de beperking voor studenten om in een Nederlandstalige bacheloropleiding maximum 33 anderstalige studiepunten op te nemen. In een initiële Nederlandstalige masteropleiding wordt het aantal bepaald door de functionaliteit ervan in de opleiding, met een maximum van 50% van de opleiding.

Bij haar inschrijvingsregels in het onderwijsreglement neemt de universiteit onder het punt Taalvoorwaarden dit percentage nogmaals expliciet op.

⁴³ Artikel II.272 van de Codex Hoger Onderwijs

In de *Artesis Plantijn Hogeschool* bijvoorbeeld geeft de lesgever ten minste een inleidende én afsluitende les in het Nederlands voor de opleidingsonderdelen waarvan het instellingsbestuur de meerwaarde voor de student en de functionaliteit voor de opleiding van het onderwijs in een andere taal op gemotiveerde wijze aantoont.

Aan de *Karel de Grote-Hogeschool* mag een lesgever van een Nederlandstalig opleidingsonderdeel anderstalig studiemateriaal gebruiken op voorwaarde dat het anderstalige materiaal een wetenschappelijke of pedagogische meerwaarde biedt of van hogere kwaliteit is dan het beschikbare Nederlandstalige materiaal.

In *Odisee* mag ook onder dezelfde voorwaarde als in de Karel de Grote-Hogeschool anderstalig studiemateriaal worden gebruikt voor een Nederlands opleidingsonderdeel.

Cursieve tekst: opgeheven, ingevoegd of vervangen.

Hoofdstuk 8. Taalregeling

Afdeling 1. Algemene bepaling

Art. II.260. De bestuurstaal in de hogescholen en universiteiten is het Nederlands.

Afdeling 2. Onderwijstaal in initiële bachelor- en masteropleidingen

Art. II.261. §1. De onderwijstaal in de hogescholen en universiteiten is het Nederlands.

In de initiële bachelor-en masteropleidingen kan evenwel een andere onderwijstaal dan het Nederlands worden gebruikt, conform de bepalingen in deze afdeling. Als een instelling gebruik wil maken van die mogelijkheid, moeten de waarborgen inzake kwaliteit en democratisering, vermeld in artikel II.270 en II.271 vervuld zijn voorafgaand aan de start van de opleiding.

§2. Een instelling kan in de volgende gevallen beslissen dat in initiële bachelor-en masteropleidingen voor opleidingsonderdelen een andere onderwijstaal dan het Nederlands wordt gebruikt:

1° de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd;

2° de opleidingsonderdelen die gedoceerd worden door anderstalige gastprofessoren;

3° de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs;

4° de opleidingsonderdelen waar uit de expliciet gemotiveerde beslissing de meerwaarde voor de studenten en het afnemende veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt.

§3. Een anderstalige initiële bacheloropleiding is een initiële bacheloropleiding waarvan de omvang van de opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, aangeboden in een andere onderwijstaal dan het Nederlands in het modeltraject van die opleiding hoger is dan 18,33% van de totale omvang van de in die opleiding aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het modeltraject.

Een anderstalige initiële masteropleiding is een initiële masteropleiding waarvan de omvang van de opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, aangeboden in een andere onderwijstaal dan het Nederlands in het modeltraject van die opleiding hoger is dan 50% van de totale omvang van de in die opleiding aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het modeltraject.

§4. Voor de berekening van de grenzen, vermeld in paragraaf 3, worden de opleidingsonderdelen, vermeld in paragraaf 2, 1° en 3°, niet meegeteld.

§5. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, wordt het onderwijs in de professioneel gerichte bacheloropleiding in de scheepswerktuigkunde en de academisch gerichte bachelor- en masteropleiding in de nautische wetenschappen in het Nederlands en het Frans gegeven.

Art. II.262. §1. Een instelling kan enkel een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding aanbieden als het om opleidingsprogramma's gaat die specifiek voor buitenlandse studenten zijn ontworpen of als de meerwaarde voor de studenten en het afnemende veld en de functionaliteit voor de opleiding op voldoende wijze aangetoond kunnen worden.

§2. De instelling kan een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding aanbieden op voorwaarde dat er in de Vlaamse Gemeenschap een equivalente initiële bachelor- of masteropleiding wordt aangeboden waarbij de student een opleidingstraject volledig in het Nederlands kan volgen. De opleidingsonderdelen, vermeld in artikel II.261, §2, 1° en 3°, worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

Behoudens in de gevallen dat er een vrijstelling van de equivalentievoorwaarde werd verleend, moeten de studenten op elk moment de garantie hebben dat er binnen de Vlaamse Gemeenschap een equivalente initiële bachelor-of masteropleiding wordt aangeboden.

De instellingen kunnen de equivalente initiële bachelor-of masteropleiding aanbieden als een gezamenlijk georganiseerde opleiding. Alle opleidingsonderdelen van deze gezamenlijk georganiseerde equivalente bachelor- of masteropleiding worden door de studenten op 1 vestiging gevolgd.

De voorwaarde vermeld in het derde lid is niet van toepassing op de volgende opleidingen:

1° de equivalente opleiding master in de ingenieurswetenschappen, fotonica, gezamenlijk aangeboden door de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel;

2° de equivalente opleiding master in de geografie, gezamenlijk aangeboden door de Katholieke Universiteit Leuven en de Vrije Universiteit Brussel;

3° de gezamenlijk georganiseerde equivalente opleidingen die van de Commissie Hoger Onderwijs de toelating hebben gekregen om het volgen van de onderwijsactiviteiten te spreiden over meer dan 1 vestiging. De aanvragen tot afwijking worden door de Commissie Hoger Onderwijs behandeld overeenkomstig de procedure beschreven in artikel II.263;

4° de equivalente opleiding master in de ingenieurswetenschappen: biomedische ingenieurstechnieken, gezamenlijk aangeboden door de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel.

De instelling kan in het kader van de procedure, vermeld in artikel II.264, een vrijstelling van de equivalentievoorwaarde aanvragen.

Art. II.263 §1. Als een instelling een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding wil aanbieden, dient ze een aanvraag in bij de Commissie Hoger Onderwijs.

De aanvragen en het bijbehorende dossier worden ingediend uiterlijk op 1 maart van het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding georganiseerd zal worden. (Dit lid is vervangen bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2014):

De aanvragen en het bijbehorende dossier worden ingediend:

- 1° in het geval het een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding betreft, uiterlijk op 1 oktober van het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de anderstalige initiële bachelor- of master georganiseerd zal worden;
- 2° in het geval het een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding betreft zoals vermeld in artikel II.150, samen met het aanvraagdossier macrodoelmatigheid nieuwe opleiding zoals vermeld in artikel II.153, §2.

§2. De Commissie Hoger Onderwijs brengt een oordeel uit op basis van de volgende criteria waaraan cumulatief voldaan moet worden:

- 1° binnen de Vlaamse Gemeenschap wordt een equivalente initiële bachelor- of masteropleiding aangeboden, als vermeld in artikel II.262, §2, behalve bij een voorafgaand besluit van de Vlaamse Regering houdende vrijstelling van de equivalentievereiste voor die anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding;
- 2° de aanwezigheid van voldoende garanties inzake kwaliteit en democratisering, vermeld in artikel II.270 en II.271;
- 3° de aanwezigheid van een verantwoording die de meerwaarde voor de student en het afnemende veld en de functionaliteit voor de opleiding aantoont;
- 4° de naleving van het maximumpercentage van 6% c.q. 35%, vermeld in artikel II.266, op basis van het overzicht van de anderstalige initiële bachelor- c.q. masteropleidingen die in het lopende academiejaar worden aangeboden.

§3. Oorspronkelijke paragraaf:

§3. De Commissie Hoger Onderwijs brengt haar oordeel uit uiterlijk op 1 mei van hetzelfde academiejaar en bezorgt dat aan het instellingsbestuur en aan de Vlaamse Regering.

Bij een positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs krijgt de instelling van rechtswege de toelating om de anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te organiseren, tenzij de Vlaamse Regering binnen een vervaltermijn van 45 kalenderdagen alsnog negatief oordeelt.

Bij een negatief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs kan de instelling binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen die ingaat op de dag na de kennisname van de

beslissing van de Commissie Hoger Onderwijs, beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering neemt een beslissing binnen een ordetermin van 30 kalenderdagen die ingaat op de dag na de ontvangst van het beroepschrift.

Indien de Commissie Hoger Onderwijs geen oordeel velt uiterlijk op 1 mei of indien de Vlaamse Regering geen beslissing neemt naar aanleiding van een beroepschrift, wordt het oordeel geacht negatief te zijn.

Deze paragraaf werd vervangen bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2014:

§3. De Commissie Hoger Onderwijs brengt haar oordeel uit:

1° in het geval het een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding betreft, uiterlijk op 31 januari van hetzelfde academiejaar;

2° in het geval het een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding betreft, samen met het oordeel over de macrodoelmatigheid van de opleiding zoals vermeld in artikel II.153, §3.

De Commissie Hoger Onderwijs bezorgt haar oordeel aan het instellingsbestuur en aan de Vlaamse Regering.

Bij een negatief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs kan de instelling binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen die ingaat op de dag na ontvangst van de beslissing van de Commissie Hoger Onderwijs, beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering neemt een beslissing binnen een vervaltermijn van 30 kalenderdagen die ingaat op de dag na ontvangst van het beroepschrift.

Bij een positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs, tenzij de Vlaamse Regering binnen een vervaltermijn van 45 kalenderdagen alsnog negatief oordeelt, of bij een positieve beslissing van de Vlaamse Regering:

1° krijgt de instelling in het geval het een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding betreft, van rechtswege de toelating om de anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te organiseren;

2° vraagt de instelling in het geval het een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding betreft, de toets nieuwe opleiding aan bij de accreditatieorganisatie, binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na het verstrijken van de vervaltermijn van 45 kalenderdagen na het positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs.

Indien de Commissie Hoger Onderwijs geen oordeel velt uiterlijk op de data vermeld in deze paragraaf of indien de Vlaamse Regering geen beslissing neemt naar aanleiding van een beroepschrift op de in deze paragraaf vastgestelde momenten, wordt het oordeel of de beslissing geacht negatief te zijn.

§4. Als het aantal positieve beoordelingen zou kunnen leiden tot een overschrijding van de maximumpercentages, vermeld in artikel II.266, legt de Commissie Hoger Onderwijs de

beoordeelde dossiers voor aan de Vlaamse Regering, samen met een ranglijst. De Vlaamse Regering neemt in voorkomend geval de beslissing. In geval de Vlaamse Regering afwijkt van de ranglijst voorgesteld door de Commissie Hoger Onderwijs, geeft ze in haar beslissing de redenen daarvoor aan.

Art. II.264. *Oorspronkelijk artikel:*

§1. Een instelling kan bij de Commissie Hoger Onderwijs, samen met het bijhorende dossier, een aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde indienen voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding. Dit kan, hetzij gezamenlijk met de aanvraag voor het organiseren van een anderstalige opleiding, vermeld in artikel II.263, hetzij bij een bestaande equivalente opleiding, uiterlijk op 1 maart van het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling(en) de betrokken equivalente opleiding wenst stop te zetten. Uiterlijk op 1 april van hetzelfde academiejaar wordt het advies van de VLUHR over de gevraagde afwijking toegevoegd aan het dossier.

§2 De Commissie Hoger Onderwijs legt uiterlijk op 1 mei van hetzelfde academiejaar samen met het beoordeelde dossier een advies aan de Vlaamse Regering voor over de gevraagde afwijking van de equivalentievoorwaarde.

§3. De Vlaamse Regering neemt op basis van het advies van de Commissie Hoger Onderwijs een beslissing over de afwijking op de equivalentievoorwaarde uiterlijk op 15 juni van hetzelfde academiejaar. De Vlaamse Regering deelt deze beslissing mee aan het Vlaams Parlement.

Dit artikel werd vervangen bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2014:

Art. II.264. §1. Een instelling of meerdere instellingen samen kan/kunnen bij de Commissie Hoger Onderwijs een aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde indienen voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding. Deze aanvraag, samen met het bijhorende dossier, wordt bij de Commissie Hoger Onderwijs ingediend:

1° samen met de aanvraag voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding overeenkomstig de voorschriften vastgelegd in artikel II.263; ofwel

2° in het geval van een bestaande equivalente opleiding uiterlijk op 1 oktober van het academiejaar voorafgaand aan het academiejaar waarop de instelling(en) de betrokken equivalente opleiding wil(len) stopzetten.

De VLUHR bezorgt de Commissie Hoger Onderwijs uiterlijk 1 maand na indiening van het desbetreffende dossier een advies over de gevraagde vrijstelling van de equivalentievoorwaarde.

§2. De Commissie Hoger Onderwijs legt samen met het beoordeelde dossier een advies aan de Vlaamse Regering voor over de gevraagde afwijking van de equivalentievoorwaarde:

1° uiterlijk op 1 december van hetzelfde academiejaar in de volgende gevallen:

- a) als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde betrekking heeft op de afbouw/stopzetting van een bestaande equivalente opleiding;
 - b) als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met een aanvraag voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding;
- 2° uiterlijk op 15 april van hetzelfde academiejaar als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met de aanvraag van een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding.

§3. De Vlaamse Regering neemt op basis van het advies van de Commissie Hoger Onderwijs een beslissing over de afwijking op de equivalentievoorwaarde:

1° uiterlijk op 15 januari van hetzelfde academiejaar, vermeld in de gevallen opgesomd in paragraaf 2, 1°;

2° uiterlijk op 15 mei van het hetzelfde academiejaar als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met de aanvraag van een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding.

Indien de Vlaamse Regering geen beslissing neemt op de in deze paragraaf vastgestelde momenten, wordt de beslissing geacht negatief te zijn.

De Vlaamse Regering deelt deze beslissing mee aan het Vlaams Parlement.

Art. II.265.

Oorspronkelijke §1: In afwijking van artikel II.262, §2, kan het instellingsbestuur vrij initiële anderstalige bachelor- of masteropleidingen aanbieden enkel en alleen als het gaat om opleidingsprogramma's die specifiek in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingssamenwerking voor buitenlandse studenten zijn ontworpen, of als het gaat om anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen die geselecteerd zijn overeenkomstig de bepalingen van een Europees programma ter bevordering van de internationale samenwerking in het hoger onderwijs en waarbinnen multidiplomerings of gezamenlijke diplomering wordt vooropgesteld, ook wanneer de opleiding na afloop van de erkenning wordt voortgezet⁴⁴, of als het gaat om onderzoeksmasters, vermeld in artikel II.157. Paragraaf 1 is vervangen bij Onderwijsdecreet XXVII (in werking 1/9/2017) als volgt:

“§ 1. In afwijking van artikel II.262, §2, kan het instellingsbestuur vrij initiële anderstalige bachelor- of masteropleidingen aanbieden enkel en alleen als het gaat om:

1° opleidingsprogramma's die specifiek in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingssamenwerking voor buitenlandse studenten zijn ontworpen,

2° anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen die geselecteerd zijn overeenkomstig de bepalingen van een Europees programma ter bevordering van de internationale samenwerking in het hoger onderwijs en waarbinnen multidiplomerings of gezamenlijke diplomering wordt vooropgesteld;

⁴⁴ Gewijzigd bij Onderwijsdecreet XXVI van 17 juni 2016 (in werking 1/9/2016).

3° onderzoeksmasters, vermeld in artikel II.157.

Voor de opleidingen vermeld in punt 1° en 2° loopt deze afwijking door wanneer de opleiding na afloop van de erkenning wordt voortgezet.”

§2. In afwijking van artikel II.262, §2, kan de Vlaamse Regering een lijst opstellen van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen of van anderstalige afstudeerrichtingen van initiële bachelor- of masteropleidingen die in het kader van een School of Arts worden aangeboden, waarbij niet moet voorzien worden in een equivalente opleiding.

§3. In afwijking van artikel II.262, §2, kan een instelling voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding die gezamenlijk wordt georganiseerd met een instelling buiten de Vlaamse Gemeenschap een afwijking van de equivalentieregel vragen bij de Vlaamse Regering. De instelling dient daartoe een aanvraag in uiterlijk op 1 maart van het academiejaar voorafgaand aan het academiejaar dat de instelling de gezamenlijke anderstalige opleiding voor het eerst wil organiseren. In het aanvraagdossier geeft de instelling duidelijk aan dat de gezamenlijke anderstalige opleiding een gezamenlijk programma bevat, bekrachtigd wordt met een gezamenlijk diploma en dat de expertise van de opleidingsonderdelen die buiten de Vlaamse Gemeenschap georganiseerd worden, niet in Vlaamse Gemeenschap aanwezig is. De Vlaamse Regering neemt een beslissing uiterlijk op 1 juni van hetzelfde academiejaar.

Afdeling 3. Anderstalig aanbod

Art. II.266. §1. Anderstalige initiële bacheloropleidingen kunnen aangeboden worden binnen een maximumpercentage van 6%, berekend op alle initiële bacheloropleidingen, rekening houdend met de in dit artikel bepaalde voorschriften.

Anderstalige initiële masteropleidingen kunnen aangeboden worden binnen een maximumpercentage van 35%, berekend op alle initiële masteropleidingen, rekening houdend met de in dit artikel bepaalde voorschriften.

Bij de bepaling van de breuk wordt geen rekening gehouden met de opleidingen, vermeld in artikel II.265.

Bij de bepaling van de breuk wordt voor een opleiding die door een instelling aangeboden wordt in verschillende vestigingen, het aantal vestigingen waar de opleiding aangeboden wordt, zowel geteld in de teller als in de noemer.

Bij de bepaling van de noemer van de breuk worden gezamenlijk georganiseerde opleidingen slechts eenmaal geteld.

Bij de bepaling van de teller van de breuk wordt voor de anderstalige initiële bacheloropleidingen rekening gehouden met:

1° de anderstalige initiële bacheloropleidingen, als vermeld in artikel II.261, §3;

2° de in het academiejaar 2012-2013 aangeboden anderstalige bacheloropleidingen met taalequivalent, voor zover deze nog aangeboden worden in het desbetreffende academiejaar;

3° de initiële bacheloropleidingen die overeenkomstig artikel II.268 beschouwd worden als een anderstalige initiële bacheloropleiding.

Bij de bepaling van de teller van de breuk wordt voor de anderstalige initiële masteropleidingen rekening gehouden met:

1° de anderstalige initiële masteropleidingen, als vermeld in artikel II.261, §3;

2° de in het academiejaar 2012-2013 aangeboden anderstalige masteropleidingen met taalequivalent, voor zover deze nog aangeboden worden in het desbetreffende academiejaar;

3° de in het academiejaar 2012-2013 aangeboden anderstalige initiële masteropleidingen, als vermeld in paragraaf 2, voor zover deze nog aangeboden worden in het desbetreffende academiejaar;

4° de initiële masteropleidingen die overeenkomstig artikel II.268 beschouwd worden als een anderstalige initiële masteropleiding.

§2 De Vlaamse Regering bepaalt het percentage van de omvang aan opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, aangeboden in een andere onderwijstaal dan het Nederlands in de in het academiejaar 2012-2013 aangeboden initiële masteropleidingen als voorwaarde om als anderstalige initiële masteropleiding beschouwd te worden voor de toepassing van de bepaling van het maximumpercentage van 35%. Het vast te stellen percentage ligt tussen 50% en 66%.

Afdeling 4. Postinitiële opleidingen

Art. II.267. De instelling bepaalt vrij de onderwijstaal in de bachelor-na-bacheloropleidingen, de master-na-masteropleidingen, de postgraduaatsopleidingen en in de onderwijs- en andere studieactiviteiten die in het kader van permanente vorming als nascholing of bijscholing worden georganiseerd.

Afdeling 5. Monitoring van het anderstalige aanbod

Art. II.268. §1. De Vlaamse Regering maakt jaarlijks een evaluatie van:

1° de verhouding van de omvang van het aantal aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, ten opzichte van de totale omvang van het aantal aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen;

2° het aandeel van de omvang van anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het gevolgde opleidingstraject van afgestudeerden in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.

§2. Als uit de evaluatie, vermeld in paragraaf 1, blijkt dat meer dan 33% van het aantal afgestudeerden in een niet-anderstalige initiële bachelor- c.q. masteropleiding meer dan

18,33% c.q. 50% van hun studiepunten verworven hebben in opleidingsonderdelen in een andere taal dan het Nederlands, dan wordt deze opleiding beschouwd als een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding.

Als uit de evaluatie, vermeld in paragraaf 1, blijkt dat gedurende 2 opeenvolgende academiejaren ten minste 25% en ten hoogste 33% van het aantal afgestudeerden in een niet-anderstalige initiële bachelor- c.q. masteropleiding meer dan 18,33% c.q. 50% van hun studiepunten verworven hebben in opleidingsonderdelen in een andere taal dan het Nederlands, dan wordt deze opleiding beschouwd als een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding.

Voor de berekening van de grenzen van 18,33% c.q. 50% worden de opleidingsonderdelen vermeld in artikel II.261, §2, 1° en 3°, niet meegerekend.

§3. Vanaf het academiejaar volgend op het academiejaar waarin de resultaten van de evaluatie beschikbaar zijn, moet de instelling een equivalente initiële bachelor- of masteropleiding aanbieden. Deze equivalente opleiding komt gedurende 3 academiejaren niet in aanmerking als enige equivalente opleiding in de Vlaamse Gemeenschap, als vermeld in artikel II.262.

Van deze voorwaarde kan afgeweken worden als de Commissie Hoger Onderwijs, op basis van een aanvraag van de instelling, oordeelt dat een dergelijke curriculumopbouw in de toekomst niet langer mogelijk is

De eerste evaluatie heeft betrekking op de afgestudeerden in het academiejaar 2013-2014 voor de masteropleidingen met een studieomvang van 60 studiepunten en op de afgestudeerden in het academiejaar 2014-2015 voor de masteropleidingen met een studieomvang van meer dan 60 studiepunten. Voor de bacheloropleidingen heeft de eerste evaluatie betrekking op de afgestudeerden in het academiejaar 2015-2016.

Art. II.269. De Vlaamse Regering houdt een bestand bij van het aantal initiële bachelor- en masteropleidingen en van het aantal anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen. De Vlaamse Regering rapporteert daarover jaarlijks aan het Vlaams Parlement.

Afdeling 6. Voorwaarden inzake kwaliteit en democratisering

Art. II.270. §1. Elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, moet de onderwijstaal waarin hij een opleidingsonderdeel doceert op adequate wijze beheersen.

Dit betekent dat het personeelslid die taal moet beheersen op het ERK-niveau C1. Dit vereiste beheersingsniveau van de onderwijstaal wordt aangetoond aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen waaruit blijkt dat het personeelslid de onderwijstaal op het vereiste niveau beheerst. Het vereiste

*beheersingsniveau wordt vermoed aanwezig te zijn als het betrokken personeelslid een bachelor- of masterdiploma of doctoraat behaald heeft in de onderwijstaal waarin hij doceert, in een instelling waarin die taal de onderwijstaal is.
Gewijzigd bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2013:*

Dit betekent dat het personeelslid die taal moet beheersen op het ERK-niveau C1. Dit vereiste beheersingsniveau van de onderwijstaal wordt aangetoond aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen waaruit blijkt dat het personeelslid de onderwijstaal op het vereiste niveau beheerst. Het vereiste beheersingsniveau wordt vermoed aanwezig te zijn als het betrokken personeelslid een diploma secundair onderwijs of een bachelor- of masterdiploma of doctoraat behaald heeft in de onderwijstaal waarin hij doceert, in een instelling waarin die taal de onderwijstaal is.

In afwijking van het tweede lid is voor een personeelslid dat doceert in een opleiding in het studiegebied Muziek en podiumkunsten of Audiovisuele en beeldende kunst de beheersing van het Frans of Engels op ERK-niveau B1 voldoende.

Aan de voorwaarden vermeld in deze paragraaf moet voldaan zijn vóór 15 februari 2015.
(Laatste zin ingevoegd bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2013)

§2. Elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, dat geen opleidingsonderdelen in het Nederlands doceert, moet de Nederlandse taal beheersen op ERK-niveau B2.

Aan die voorwaarde moet voldaan worden binnen 3 jaar na zijn aanstelling of op het moment van zijn benoeming.

Voorgaande zin is vervangen bij Onderwijsdecreet XXVII als volgt (in werking 1/9/2017):
Het instellingsbestuur voorziet een verplicht integratietraject dat garandeert dat het personeelslid na twee jaar minstens de Nederlandse taal beheerst op ERK-niveau A2, dat wordt afgesloten met het vereiste beheersingsniveau op ERK-niveau B2, en dat door het betrokken personeelslid wordt afgerond binnen de vijf jaar na zijn aanstelling of op het moment van zijn benoeming.

Het vereiste beheersingsniveau van de Nederlandse taal wordt aangetoond aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen waaruit blijkt dat het personeelslid de Nederlandse taal op het vereiste niveau beheerst. Het vereiste beheersingsniveau van de Nederlandse taal wordt vermoed aanwezig te zijn als het betrokken personeelslid een Nederlandstalig bachelor- of masterdiploma of doctoraat behaald heeft in een niet-anderstalige opleiding.

§3. De instellingen voorzien voor de leden van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel in aangepaste voorzieningen, waaronder een toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen.

Art. II.271. §1. Met behoud van de toepassing van het bepaalde in artikel II.193 en II.194, voorziet de instelling in de mogelijkheid dat studenten die een initiële bachelor- of masteropleiding volgen met anderstalige opleidingsonderdelen of een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding, hun taalkennis van deze andere taal kunnen testen.

De instelling voorziet in het opleidingsprogramma van initiële bachelor- of masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen in taalbegeleidingsmaatregelen. Deze taalbegeleidingsmaatregelen kunnen bestaan uit:

1° taalopleidingsonderdelen (met inbegrip van taalvakken) die aangeboden worden binnen het pakket van verplichte opleidingsonderdelen of als een verplicht keuzevak;
2° taalbegeleidingsmaatregelen die geïntegreerd worden in de anderstalige opleidingsonderdelen. Deze taalbegeleidingsmaatregelen voorzien in een actieve begeleiding van de studenten en zijn als dusdanig voor de studenten duidelijk herkenbaar in het opleidingsonderdeel.

Van deze voorwaarde kan afgeweken worden in de volgende gevallen:

1° als in het geval van een aansluitende masteropleiding de taalbegeleidingsmaatregelen opgenomen zijn in de voorafgaande bacheloropleiding;
2° als in het geval van een niet-aansluitende masteropleiding de taalbegeleidingsmaatregelen opgenomen zijn in het voorbereidingsprogramma of in het schakelprogramma.

§2. De instellingen voorzien voor studenten in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen.

§3. Studenten hebben het recht over een opleidingsonderdeel waarin een andere onderwijstaal dan het Nederlands wordt gebruikt en waarvoor in dezelfde opleiding geen equivalent in het Nederlands wordt gedoceerd, het examen in het Nederlands af te leggen, met uitzondering van de opleidingsonderdelen, vermeld in artikel II.261, §2, 1° en 3°. Deze regeling is niet van toepassing op anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.

Art. II.272. Het instellingsbestuur stelt een gedragscode op na raadpleging van de studenten en legt een taalregeling vast voor studenten en docenten in het onderwijs- en examenreglement.

Titel 8 - Hoofdstuk 4. Overgangsregeling met betrekking tot de taalregeling

Art. II.388. De initiële bachelor- en masteropleidingen met een taalequivalent die voor de start van het academiejaar 2013-2014 bestaan, zijn vrijgesteld van de procedure, vermeld in artikel II.263.

De initiële masteropleidingen van 60 studiepunten c.q. meer dan 60 studiepunten die voor de start van het academiejaar 2013-2014 bestaan en die op grond van de bepalingen van artikel II.261 anderstalig zijn en nog geen taalequivalent hebben, moeten binnen de 2 c.q. 3 jaar na de start van het academiejaar 2013-2014 de procedure vermeld in artikel II.263 doorlopen hebben. De instelling bezorgt voor 1 oktober 2013 een overzicht van die opleidingen aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs.

Art. II.389. Oorspronkelijk artikel:

Van de leden van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, die vóór het academiejaar 2013-2014 benoemd zijn of langer dan 3 jaar aangesteld zijn, wordt het vereiste beheersingsniveau van de Nederlandse taal, vermeld in artikel II.270, §2, vermoed aanwezig te zijn.

Dit artikel werd vervangen bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2014:

Art. II.389. Van de volgende leden van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, wordt het vereiste beheersingsniveau van de Nederlandse taal, vermeld in artikel II.270, §2, vermoed aanwezig te zijn:

1° diegene die vóór het academiejaar 2013-2014 benoemd zijn;

2° diegene die vóór het academiejaar 2013-2014 aangesteld zijn met het oog op een vaste benoeming zoals vermeld in artikel V.28 en V.29 van deze codex;

3° diegene die vóór het academiejaar 2013-2014 aangesteld zijn voor onbepaalde duur.

1. Doelstellingen en rechtsgrond

De instelling beschrijft summier de doelstellingen en resultaten die worden beoogd met het taalbeleid van de instelling. De instelling geeft voornamelijk weer welke specifieke accenten zij als instelling stellen.

De instelling geeft een overzicht van de aard van de gemotiveerde beslissingen van de anderstalige opleidingsonderdelen waaruit de meerwaarde voor de studenten en het afnemend veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt. De opsomming van de anderstalige opleidingsonderdelen is niet nodig, enkel een overzicht van de aard van de motiveringen.

2. Voorwaarde inzake kwaliteit en democratisering

2.1. onderwijzend personeel

Duiding over de voorzieningen die de instelling voorziet voor de leden van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, waaronder een toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen.

2.2. Studenten

2.2.1. De instelling voorziet in de mogelijkheid dat studenten die een initiële bachelor- of masteropleiding volgen met anderstalige opleidingsonderdelen of een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding, hun taalkennis van deze andere taal kunnen testen: op welke wijze gebeurt dit binnen de instelling?

2.2.2. Welke taalbegeleidingsmaatregelen voorziet de instelling in het opleidingsprogramma van initiële bachelor- of masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen?

2.2.3. Op welke wijze voorziet de instelling voor studenten in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen?

2.2.4. De studenten hebben het recht om over een anderstalige opleidingsonderdeel het examen in het Nederlands af te leggen indien er binnen de opleiding geen Nederlands opleidingsonderdeel equivalent is binnen een initiële Nederlandstalige opleiding

- Hoeveel studenten maken hiervan gebruik?
- Voorziet de instelling in een specifieke procedure om dit aan te vragen?

3. Gedragscode

De gedragscode zoals omschreven in artikel II.272 wordt ter beschikking gesteld op de website van de instelling: webadres gedragscode.

C - Vaardige gebruiker

C2 Kan vrijwel alles wat hij of zij hoort of leest gemakkelijk begrijpen. Kan informatie die afkomstig is uit verschillende gesproken en geschreven bronnen samenvatten, argumenten reconstrueren en hiervan samenhangend verslag doen. Kan zichzelf spontaan, vloeiend en precies uitdrukken en kan hierbij fijne nuances in betekenis, zelfs in complexere situaties, onderscheiden.

C1 Kan een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten begrijpen en de impliciete betekenis herkennen. Kan zichzelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder daarvoor aantoonbaar naar uitdrukkingen te moeten zoeken. Kan flexibel en effectief met taal omgaan ten behoeve van sociale, academische en beroepsmatige doeleinden. Kan een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruikmaken van organisatorische structuren en verbindingswoorden.

B - Onafhankelijke gebruiker

B2 Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt. Kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen; kan een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties.

B1 Kan de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen op het werk, op school en in de vrije tijd. Kan zich redden in de meeste situaties die kunnen optreden tijdens reizen in gebieden waar de taal wordt gesproken. Kan een eenvoudige lopende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd of die van persoonlijk belang zijn. Kan een beschrijving geven van ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities en kan kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen.

A – Basisgebruiker

A2 Kan zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang (bijvoorbeeld persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie, werk). Kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling over vertrouwde en alledaagse kwesties vereisen. Kan in eenvoudige bewoordingen aspecten van de eigen achtergrond, de onmiddellijke omgeving en kwesties op het gebied van directe behoeften beschrijven.

A1 Kan vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen, gericht op de bevrediging van concrete behoeften, begrijpen en gebruiken. Kan zichzelf aan anderen voorstellen en kan vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke gegevens zoals waar hij/zij woont, wie hij/zij kent en dingen die hij/zij bezit. Kan op een simpele wijze reageren, aangenomen dat de andere persoon langzaam en duidelijk praat en bereid is om te helpen.

BIJLAGE 4: lijst anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen 2015-2016

De opleidingen die een vrijstelling verkregen op grond van artikel II.264 of artikel II.265, §3, van de Codex Hoger Onderwijs zijn niet opgenomen de onderstaande lijst.

Anderstalige bacheloropleidingen met equivalente opleiding en aantal actieve inschrijvingen in diplomacontracten opgesplitst naar Belg en niet-Belg

Bron: Databank Hoger Onderwijs

studiegebied	vpl	graad en kwalificatie anderstalige opleiding	Belg	Niet-Belg	graad en kwalificatie Nederlands equivalent	Belg	Niet-Belg
Katholieke Universiteit Leuven							
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Bachelor of Industrial Sciences	36	196	Bachelor in de industriële wetenschappen	1145	28
Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	Adm. arr. Leuven	Bachelor of Theology and Religious Studies		52	Bachelor in de theologie en de religiewetenschappen	124	14
Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	Adm. arr. Leuven	Bachelor of Philosophy	17	113	Bachelor in de wijsbegeerte	172	31
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Brussel-Hoofdstad	Bachelor of Business Administration	189	269	Bachelor in de handelswetenschappen	850	14
Hogeschool West-Vlaanderen							
Industriële wetenschappen en technologie	Kortrijk	Bachelor of Digital Arts and Entertainment	234	74	Bachelor in de digital arts en entertainment	346	13
Odisee							
Gezondheidszorg	Brussel-Hoofdstad	Bachelor in de verpleegkunde (meertalig N/E/F)	23	2	Bachelor in de verpleegkunde	202	12
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Brussel-Hoofdstad	Bachelor of Business Management	29	65	Bachelor in het bedrijfsmanagement	1020	66
Arteveldehogeschool							
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Gent	Bachelor of International Business Management	210	71	Bachelor in het bedrijfsmanagement	2302	41
Karel-de Grote Hogeschool							
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Antwerpen	Bachelor of Business Management	81	56	Bachelor in het bedrijfsmanagement	2800	151

Anderstalige masteropleidingen met equivalente opleiding en aantal actieve inschrijvingen in diplomacontracten opgesplitst naar Belg en niet-Belg

Bron: Databank Hoger Onderwijs

studiegebied	vpl	graad en kwalificatie anderstalige opleiding	Belg	Niet- Belg	graad en kwalificatie Nederlands equivalent	Belg	Niet- Belg
Hogeschool Gent							
Audiovisuele en beeldende kunst	Gent	Master of Audiovisual Arts	1	5	Master in de audiovisuele kunsten	29	12
Audiovisuele en beeldende kunst	Gent	Master of Fine Arts	4	37	Master in de beeldende kunsten	139	10
Muziek en podiumkunsten	Gent	Master of Music	2	29	Master in de muziek	134	5
Artesis Plantijn Hogeschool							
Audiovisuele en beeldende kunst	Antwerpen	Master of Visual Arts	6	22	Master in de beeldende kunsten	45	19
Katholieke Universiteit Leuven							
Archeologie en kunstwetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Archaeology			Master in de archeologie	24	4
Archeologie en kunstwetenschappen; Taal- en letterkunde	Adm. arr. Leuven	Master of Cultural Studies	4	46	Master in de culturele studies	78	2
Architectuur	Brussel-Hoofdstad	Master of Architecture	16	53	Master in de architectuur	70	1
Architectuur	Gent	Master of Architecture	60	102	Master in de architectuur	306	5
Bewegings- en revalidatiewetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Rehabilitation Sciences and Physiotherapy	1	63	Master in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie	489	27
Biomedische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Biomedical Sciences	31	43	Master in de biomedische wetenschappen	230	8
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Business Economics	213	44	Master in de toegepaste economische wetenschappen	273	6
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Economics	33	24	Master in de economische wetenschappen	24	
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Information Management	36	21	Master in het informatiemanagement	14	
Geneeskunde; Toegepaste biologische wetenschappen; Toegepaste wetenschappen; Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Bioinformatics	14	41	Master in de bio-informatica		

Geschiedenis; Politieke en sociale wetenschappen; Taal- en letterkunde	Adm. arr. Leuven	Master of European Studies: Transnational and Global Perspectives	24	150	Master in de Europese studies: transnationale en mondiale perspectieven	31	3
Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	Adm. arr. Leuven	Master of Society, Law and Religion	1	29	Master in samenleving, recht en religie	5	2
Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	Adm. arr. Leuven	Master of Theology and Religious Studies	2	34	Master in de theologie en de religiewetenschappen	45	5
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Brussel-Hoofdstad	Master of Business Administration	126	184	Master in de handelswetenschappen	571	7
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Brussel-Hoofdstad	Master of International Business Economics and Management	63	277	Master in de internationale bedrijfseconomie en het bedrijfsbeleid	22	6
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Master of Industrial Sciences: Biochemical Engineering	2	8	Master in de industriële wetenschappen: biochemie	41	1
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Master of Industrial Sciences: Chemical Engineering	5	6	Master in de industriële wetenschappen: chemie	67	3
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Master of Industrial Sciences: Electromechanical Engineering	8	26	Master in de industriële wetenschappen: elektromechanica	233	3
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Master of Industrial Sciences: Electronic Engineering	6	36	Master in de industriële wetenschappen: elektronica-ICT	93	2
Psychologie en pedagogische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Educational Studies		38	Master in de educatieve studies	67	2
Psychologie en pedagogische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Psychology: Theory and Research	16	16	Master in de psychologie	815	62
Psychologie en pedagogische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Social and Cultural Anthropology	18	94	Master in de sociale en culturele antropologie	66	4
Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Criminology	2	13	Master in de criminologische wetenschappen	206	16
Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Law	10	21	Master in de rechten	1113	15
Taal- en letterkunde	Adm. arr. Leuven	Master en langue et littérature françaises			Master in de taal- en letterkunde (onderdeel)		
Taal- en letterkunde	Adm. arr. Leuven	Master of Linguistics and Literature: English		4	Master in de taal- en letterkunde (onderdeel)	137	3
Taal- en letterkunde	Adm. arr. Leuven	Master of Western Literature	3	17	Master in de westerse literatuur	60	1

Toegepaste biologische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Tropical Natural Resources Management (afbouw)			Master in de bio-ingenieurswetenschappen: land- en bosbeheer (afbouw)		
Toegepaste biologische wetenschappen; Toegepaste wetenschappen; Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Earth Observation (afbouw)			Master in de aardobservatie (afbouw)		
Toegepaste biologische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Agro- and Ecosystems Engineering	41	16	Master in de bio-ingenieurswetenschappen: landbeheer	26	
Toegepaste biologische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Bioscience Engineering: Human Health Engineering	5	3	Master in de bio-ingenieurswetenschappen: biosysteemtechniek	88	2
Toegepaste biologische wetenschappen; Toegepaste wetenschappen; Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Nanoscience, Nanotechnology and Nanoengineering	28	21	Master in de nanowetenschappen, nanotechnologie en nano-engineering	21	
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Biomedical Engineering	68	40	Master in de ingenieurswetenschappen: biomedische technologie	9	1
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Chemical Engineering	98	19	Master in de ingenieurswetenschappen: chemische technologie	8	
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Electrical Engineering	2	73	Master in de ingenieurswetenschappen: elektrotechniek	80	
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Engineering: Energy	7	14	Master in de ingenieurswetenschappen: energie	56	
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Materials Engineering		37	Master in de ingenieurswetenschappen: materiaalkunde	24	
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Mechanical Engineering	3	15	Master in de ingenieurswetenschappen: werktuigkunde	284	3
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Mathematical Engineering	1	5	Master in de ingenieurswetenschappen: wiskundige ingenieurstechnieken	37	1
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Engineering: Computer Science		20	Master in de ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen	224	5
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Astronomy and Astrophysics	10	13	Master in de sterrenkunde	5	
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Biology	2	10	Master in de biologie	143	3
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Biophysics, Biochemistry and Biotechnology	5	9	Master in de biochemie en de biotechnologie	112	1
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Chemistry		3	Master in de chemie	68	3
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Mathematics	44	9	Master in de wiskunde	18	1

Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Physics	27	6	Master in de fysica	40	2
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Statistics	49	113	Master in de statistiek	3	
Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Philosophy	7	73	Master in de wijsbegeerte	56	17
Universiteit Antwerpen							
Biomedische wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Biomedical Sciences	43	24	Master in de biomedische wetenschappen	72	10
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Applied Economic Sciences: Business Economics	3	27	Master in de toegepaste economische wetenschappen: bedrijfskunde	261	24
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Applied Economic Sciences: Economic Policy	7	9	Master in de toegepaste economische wetenschappen: economisch beleid	10	1
Wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Biology	18	17	Master in de biologie	63	1
Wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Computer Science	5	17	Master in de informatica	40	1
Wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Physics		2	Master in de fysica	52	2
Universiteit Gent							
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Business Economics	258	7	Master in de toegepaste economische wetenschappen - VUB	107	6
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Business Engineering	416	4	Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur - VUB	99	1
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Chemical Engineering	54		Master in de ingenieurswetenschappen: chemische technologie		
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Electrical Engineering	39	3	Master in de ingenieurswetenschappen: elektrotechniek	1	
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Electromechanical Engineering	178	4	Master in de ingenieurswetenschappen: werktuigkunde-elektrotechniek		
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Engineering Physics	34		Master in de ingenieurswetenschappen: toegepaste natuurkunde		
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Civil Engineering	145	10	Master in de ingenieurswetenschappen: bouwkunde		
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Industrial Engineering and Operations Research	60	9	Master in de ingenieurswetenschappen: bedrijfskundige systeemtechnieken en operationeel onderzoek		
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Textile Engineering		8	Master in de ingenieurswetenschappen (onderdeel)	geen data van onderdelen	

Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Computer Science Engineering	127	3	Master in de ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen	14	1
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Sustainable Materials Engineering	24	1	Master in de ingenieurswetenschappen: materiaalkunde		
Wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Biology	75	3	Master in de biologie	8	1
Wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Biochemistry and Biotechnology	48	5	Master in de biochemie en de biotechnologie	68	6
Wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Chemistry	35	1	Master in de chemie - VUB	8	
Toegepaste biologische wetenschappen, Wetenschappen en Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Bioinformatics	12	1	Master in de Bio-informatica - KULeuven		
Universiteit Hasselt							
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Hasselt	Master of Management	11	61	Master in de toegepaste economische wetenschappen	130	4
Verkeerskunde	Adm. arr. Hasselt	Master of Transportation Sciences	9	58	Master in de mobiliteitswetenschappen	16	5
Vrije Universiteit Brussel							
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Management	86	230	Master in de bedrijfskunde	278	13
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Management Science	3	72	Master in de toegepaste economische wetenschappen	107	6
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Business Engineering: Business and Technology	21	3	Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur	99	1
Politieke en sociale wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Communication Studies	21	112	master in de communicatiewetenschappen	102	7
Psychologie en pedagogische wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Educational Sciences	7	84	master in de onderwijskunde	11	
Taal- en letterkunde	Gerecht. arr. Brussel	Master of Linguistics and Literary Studies	21	27	Master in de taal- en letterkunde: ten minste één taal te kiezen uit Latijn, de Romaanse talen of de Germaanse talen (onderdeel)	82	3
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Applied Sciences and Engineering: Applied Computer Science	2	35	Master in de ingenieurswetenschappen: toegepaste computerwetenschappen	4	
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Applied Sciences and Engineering: Computer Science	9	32	Master in de ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen	48	1
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Architectural Engineering	50	2	Master in de ingenieurswetenschappen: architectuur	1	

Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Chemical and Materials Engineering	9	5	Master in de ingenieurswetenschappen: chemie en materialen		
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Civil Engineering	29	7	Master in de ingenieurswetenschappen: bouwkunde		
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Electromechanical Engineering	36	10	Master in de ingenieurswetenschappen: werktuigkunde-elektrotechniek		
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Electronics and Information Technology Engineering	9	18	Master in de ingenieurswetenschappen: elektronica en informatietechnologie		
Wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Biology met 4 afst waarvan 1 EM en 1 ICP (*)	42	90	Master in de biologie	6	
Wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Biomolecular Sciences	3	8	Master in de biomoleculaire wetenschappen		
Wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Physics and Astronomy	11	2	Master in de fysica en de sterrenkunde - UGent	77	2
Wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Chemistry	7		Master in de chemie	8	

(*) EM: EMMC Tropical Biodiversity and Ecosystems

(*) ICP: Human Ecology

studiegebied	vpl	graad en kwalificatie anderstalige opleiding	Belg	Niet-Belg	graad en kwalificatie Nederlands equivalent	Belg	Niet-Belg
Wetenschappen	KUL-VUB	Master of Geography	38	19	Master in de geografie	28	
Wetenschappen	UG-KUL (Geology)	Master of Geology	59	7	Master in de geologie (*)	KUL 14 UGent 4	KUL 1
Toegepaste wetenschappen	UG-VUB	Master of Biomedical Engineering	34	21	Master in de ingenieurswetenschappen: biomedische ingenieurstechnieken	1	
Toegepaste wetenschappen	UG-VUB	Master of Photonics Engineering		24	Master in de ingenieurswetenschappen: fotonica		
Toegepaste wetenschappen	UG-VUB	European Master of Science in Photonics	12	19	Master in de ingenieurswetenschappen: fotonica	21	

(*) de NI master in de geologie is niet gezamenlijk!